

**Provedbeni program Varaždinske
županije za razdoblje
2021. – 2025.**

31. prosinca 2021.

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

Sadržaj

Popis kratica	5
Predgovor	6
1. Uvod	7
1.2. Djelokrug rada	8
1.3. Organizacijska struktura županije	9
1.4. Vizija i misija	10
2. Opis izazova i razvojnih potreba.....	11
2.1. Društveno okruženje	11
2.1.1. Demografija	11
2.1.2. Obrazovanje.....	12
2.1.1. Zdravstvo	15
2.1.2. Socijalna skrb.....	16
2.1.3. Sport	17
2.2. Gospodarstvo	18
2.2.1. Struktura gospodarstva i poslovno okruženje.....	18
2.2.2. Poljoprivreda	20
2.2.3. Turizam.....	21
2.2.4. Kultura	22
2.3. Stanje u okolišu	23
2.4. Infrastruktura i promet.....	25
2.5. Civilna zaštita i prilagodba na klimatske promjene	26
2.6. Civilno društvo.....	28
2.7. Upravljanje razvojem.....	28
3. Popis prioriteta djelovanja	30
3.1. Prioritet 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva.....	32
3.2. Prioritet 2. Povećanje kvalitete, učinkovitosti i relevantnosti cjelovitog sustava obrazovanja	33
3.3. Prioritet 3. Učinkovito upravljanje razvojem.....	34
3.4. Prioritet 4. Promicanje zdravog života i socijalnog blagostanja.....	35
3.5. Prioritet 5. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva.	36
3.6. Prioritet 6. Stvaranje povoljnog utjecaja na okoliš i ekološki svjesne zajednice.....	37
3.7. Prioritet 7. Jačanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora	38
3.8. Prioritet 8. Povećanje prometne dostupnosti i mobilnosti.....	39
4. Popis mjera s ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata	40

4.1.	Mjera 1.1. Održivi i inovativan razvoj turizma.....	41
4.2.	Mjera 1.2. Razvoj gospodarstva	42
4.3.	Mjera 1.3. Poticanje razvoja kulture	43
4.4.	Mjera 2.1. Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja	44
4.5.	Mjera 2.2. Razvoj cjelovite potpore za djecu i učenike	45
4.6.	Mjera 3.1. Unapređenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) samouprave ..	46
4.7.	Mjera 4.1. Promicanje zdravlja i aktivnog života kroz sport	47
4.8.	Mjera 4.2. Unapređenje i modernizacija infrastrukture zdravstvenih ustanova	48
4.9.	Mjera 4.3. Modernizacija i povezivanje zdravstvenih usluga te jačanje ljudskih kapaciteta u zdravstvu	49
4.10.	Mjera 4.4. Promicanje i integracija ranjivih skupina u društvo	50
4.11.	Mjera 5.1. Unapređenje sustava civilne zaštite te sustava vatrogastva	51
4.12.	Mjera 6.1. Održivo upravljanje prirodnim resursima	52
4.13.	Mjera 6.2. Očuvanje i održivo upravljanje ekosustavima, prirodnim dobrima i bioraznolikošću.....	53
4.14.	Mjera 6.3. Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE.....	54
4.15.	Mjera 7.1. Potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava	55
4.16.	Mjera 7.2. Poticanje poljoprivredne proizvodnje kroz zaštitu tradicionalnih proizvoda na ruralnom području	56
4.17.	Mjera 8.1. Razvoj učinkovitih prometnih procesa.....	57
5.	Indikativni financijski okvir	58
6.	Okvir za praćenje i izvještavanje	62

Popis tablica

Tablica 1. Indikativni financijski okvir za provedbu mjere	59
Tablica 2. Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja	62

Popis kratica

BDP – Bruto domaći proizvod
CENT – Centar izvrsnosti za nove tehnologije
CO2 – Ugljični dioksid
COVID-19 – Koronavirus
CZSS Varaždin – Centar za socijalnu skrb Varaždin
DAN d.o.o. – Razvojna agencija Sjever
DRAVA LIFE – Projekt „Drava Life – Integrated River Management“
DZS – Državni zavod za statistiku
ECHA – European Council for High Ability
EKO – Ekološki
EU – Europska unija
EU-28 – prvih dvadeset osam država članica EU-a
GARA – Garancijska agencija Varaždinske županije
GIS – Geografski informacijski sustav
HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
HOK – Hrvatska obrtnička komora
HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
HŽ – Hrvatske željeznice
ISPU – Informacijski sustav prostornog uređenja
JLP(R)S – Jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave
JLS – Jedinice lokalne samouprave
JURA – Javna ustanova za regionalni razvoj Varaždinske županije
KUD – Kulturno umjetničko društvo
KV – Kvalificirani radnik
LIFE LINE MDD – Projekt "Protecting and restoring ecological connectivity in the Mura-Drava-Danube river corridor through cross-sectoral cooperation
MSP – Malo i srednje poduzetništvo
NN – Narodne novine
NRS – Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
OBV – Opća bolnica Varaždin
OFS – Franjevački svjetovni red
OIE – Obnovljivi izvori energije
OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PCZ – Poljoprivredno cvjećarska zadruga
RCGO – Regionalni centar za gospodarenje otpadom
RCK – Regionalni centar kompetentnosti
RH – Republika Hrvatska
SBVZT – Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice
SC – Strateški cilj
SWOT – Strengths, weaknesses, opportunities, threats
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UO – Upravni odjel
UPŠ – Udruga privatnih šumovlasnika
VAFI – Internacionalni festival animiranog filma djece i mladih Varaždin
VKV – Visokokvalificirani radnik
ZMN – Zajamčena minimalna naknada
ZZJZ – Zavod za javno zdravstvo
ŽUC Varaždinske županije – Županijska uprava za ceste Varaždinske županije
Županija – Varaždinska županija (institucija)

Predgovor

Poštovani stanovnici Varaždinske županije,

Provedbeni program koji je pred vama predstavlja okvir za daljnji društveno-gospodarski razvoj naše županije sukladno načelima održivog razvoja, uz uvažavanje potreba svih stanovnika te razvojnih specifičnosti Varaždinske županije. Provedbeni program Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2025. godine kratkoročni je dokument strateškog planiranja koji se, u skladu sa zakonskim obvezama, donosi za vrijeme trajanja mandata župana. Dio je procesa provedbe politike regionalnog razvoja koja je definiranjem strateških ciljeva usmjerena na smanjenje razvojnih nejednakosti te prepoznavanje i jačanje razvojnih potencijala nerazvijenih, odnosno slabije razvijenih područja.

Provedbeni program Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2025. godine predstavlja moderan, transparentan i sveobuhvatan razvojni okvir za županiju koji će se koristiti za utvrđivanje prioriteta razvojnih aktivnosti i strateških projekata za nadolazeće četverogodišnje mandatno razdoblje.

Važnost ovog dokumenta posebno je značajna s aspekta izrade proračuna, s obzirom da su proračunski programi, aktivnosti i projekti usklađeni i povezani s prioritetnim područjima djelovanja Županije te razvojnim mjerama koje doprinose ostvarenju strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Varaždinska županija nastoji svojim stanovnicima osigurati visoku kvalitetu života i rada, kroz kontinuirano ulaganje u gospodarstvo i obrazovanje, kao pokretačke snage razvoja. Stoga se nadamo da će, na dobrobit svih stanovnika, provedba ovog dokumenta doprinijeti našoj viziji razvoja Varaždinske županije kao visoko konkurentne, dinamične regije visokog stupnja razvojne održivosti.

Kao jedan od temeljnih alata za postizanje naše vizije, a s ciljem osiguranja ažuriranosti i relevantnosti, ovaj razvojni dokument Županije periodično će se revidirati i tako osigurati njegova upotrebna i praktična vrijednost.

ŽUPAN

Anđelko Stričak, mag. oec.

1. Uvod

Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) uređuje sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj kako na nacionalnoj i regionalnoj tako i na lokalnoj razini. Istim je zakonom propisan način pripreme, izrade i provedbe akata strateškog planiranja kao i način izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i regionalne samouprave.

Provedbeni program Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2025. je akt strateškog planiranja koji osigurava provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NRS) te poveznicu s proračunom Varaždinske županije. Naime, tijekom ovog ciklusa izrade provedbenih programa JLP(R)S, iznimno je dozvoljeno u provedbenom programu navesti doprinos utvrđenih mjera strateškim ciljevima NRS-a. Po donošenju Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine revidirat će se provedbeni program i umjesto navedenih ciljeva NRS-a unijeti odgovarajući ciljevi utvrđeni u planu razvoja. Ciljevi u planu razvoja se utvrđuju za potrebe provedbe ciljeva NRS-a te će samoupravne jedinice na ovaj način osigurati usklađenost mjera u provedbenom programu s ciljevima u planu razvoja.

Obveza izrade provedbenih programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/18).

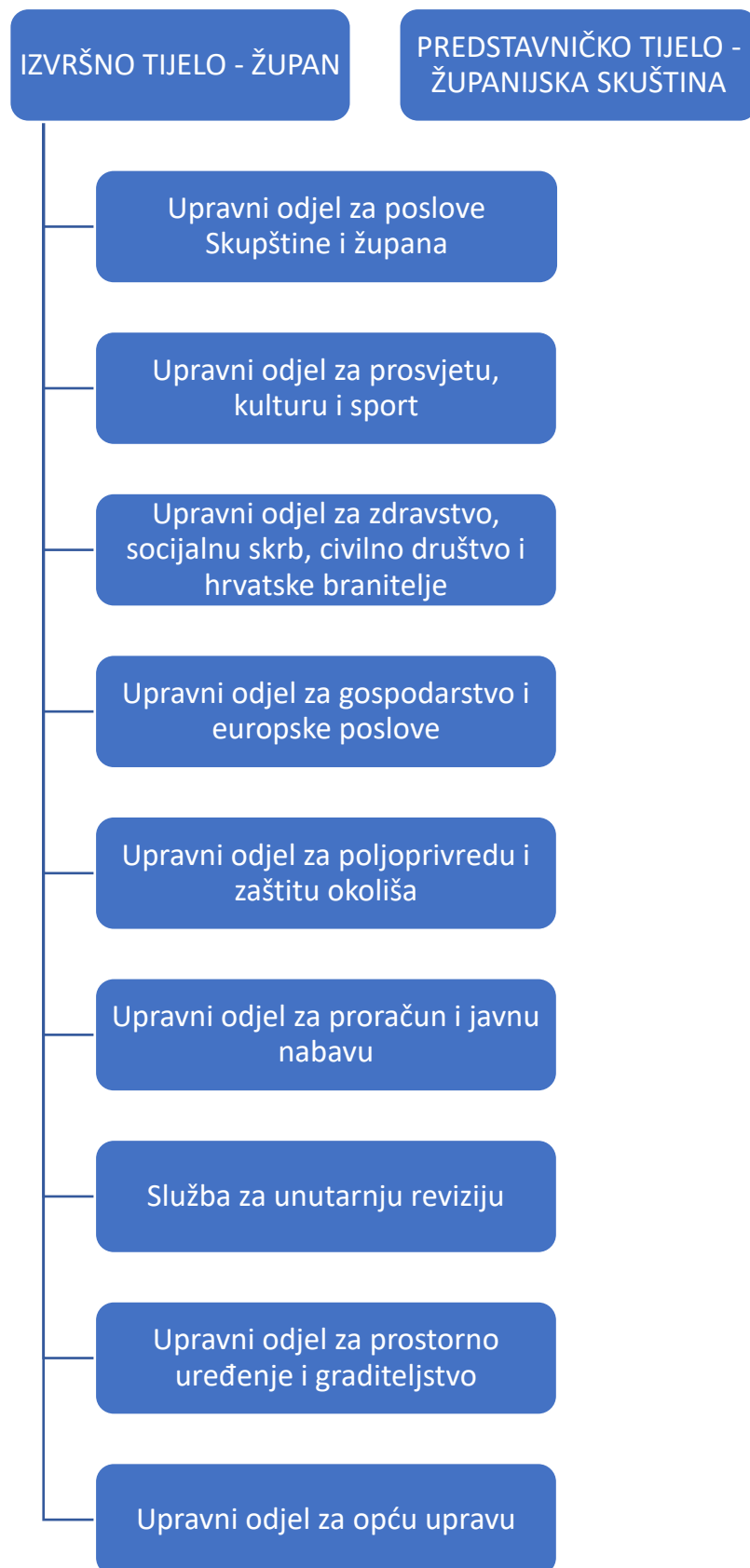
Metodologija izrade provedbenih programa opisana je u Uputama za izradu provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje je pripremio Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU u svrhu osiguravanja ujednačenog pristupa izradi provedbenih programa i pravilne primjene odredbi zakonodavnog okvira strateškog planiranja i upravljanja razvojem.

1.2. Djelokrug rada

Županija u svojem samoupravnom djelokrugu, sukladno zakonu, obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje Županije izvan područja Grada Varaždina, kao i druge poslove u skladu s posebnim zakonima koje se odnose na:

- usklađivanje interesa i poduzimanje aktivnosti radi ravnomjernoga gospodarskog i društvenog razvoja gradova i općina u sastavu Županije i Županije kao cjeline
- organizaciju i provođenje djelatnosti prostornog uređenja, Županija gospodari, štiti i upravlja prostorom radi stvaranja uvjeta za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša te racionalno korištenje i zaštitu prirodnih i povijesnih dobara
- brigu o održavanju i zaštiti dobara od interesa za Republiku Hrvatsku, a osobito tla, šuma, voda, rudnog i drugog prirodnog blaga, biljnog i životinjskog svijeta i drugih dijelova prirode, nekretnina i stvari od osobitog kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, na način utvrđen posebnim zakonom i odlukama županijskih tijela
- promicanje i ostvarivanje prava na dostojanstven, slobodan i zdrav život čovjeka i građana, kao i razvitak obitelji, djece i mladeži poduzimanjem zakonom utvrđenih mjera
- skrb o osobama kojima je potrebna pomoć zajednice, a posebice o osobama s invaliditetom, starijim osobama, djeci i obiteljima kojima različite izvanredne okolnosti ugrožavaju normalan život
- poduzimanje mjera usmjerenih stvaranju organizacijskih, materijalnih i drugih uvjeta za što potpunije zadovoljenje javnih potreba i u njima sadržanih osobnih potreba stanovnika Županije u djelatnostima zdravstva, socijalne skrbi, prosvjete, znanosti, kulture, tehničke kulture, sporta i drugim djelatnostima
- usmjeravanje te poduzimanje organizacijskih, materijalnih i drugih mjere za zaštitu i spašavanje stanovništva i materijalnih dobara ugroženih prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama te drugim izvanrednim okolnostima koje ugrožavaju opću sigurnost ljudi i materijalnih dobara na području Županije
- organizaciju stručnih i drugih rasprava, kolegija i drugih oblika savjetovanja i zajedničkog djelovanja, pribavljanje i usklađivanje stajališta gradova i općina o pitanjima od zajedničkog interesa, o kojima odlučuju tijela državne vlasti u Republici Hrvatskoj, te kada se radi o propisima od neposrednog interesa za Županiju, upućuje inicijative, mišljenja i prijedloge državnim tijelima putem Skupštine, neposredno putem župana ili zastupnika u Hrvatskom saboru s područja Županije
- brigu o provedbi zakona i drugih propisa i osiguravanje zakonitosti akata i djelovanja županijskih tijela i javnih službi od interesa za Županiju
- stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva koje se temelji na suradnji tijela Županije i udruga civilnog društva, sufinanciranje zajedničkih programa od interesa za Županiju.

1.3. Organizacijska struktura županije

1.4. Vizija i misija

Na temelju analize stanja te rezultata provođenja prijašnjih strateških dokumenata za područje Varaždinske županije utvrđena je vizija Varaždinske županije koja glasi:

„Varaždinska županija izgradnjom konkurentnog gospodarstva i poticanjem obrazovanja, kao pokretačkih snaga razvoja, postaje sredina koja svojim građanima osigurava visoku kvalitetu života i rada.“

Ostvarenjem ove vizije Varaždinska županija će postati područje dinamične ekonomije koja se temelji na vrhunskom znanju, modernoj industriji te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama. U Varaždinskoj županiji će se uspostaviti „kultura natprosječnih rezultata“ čime će se uspostaviti fleksibilna, kreativna i poduzetnička okolina koja će poticati povezivanje interesa javnog i privatnog sektora, kapitala i znanja.

Varaždinska županija će veliku važnost pridavati i očuvanju tradicijskih proizvoda, usluga i obrta, kao i razvoju turizma temeljenog na novim, ali i tradicionalnim vrijednostima i običajima regije i njezinih stanovnika.

Kroz cjelokupan proces transformacije Varaždinske županije u regiju temeljenu na znanju, uz poticanje multikulturalnosti i tolerancije, Varaždinska županija će graditi svoj razvoj i napredak na principima održivog razvoja, a prije svega na očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva kako bi osigurala i kvalitetno mjesto za život budućim generacijama.

U skladu s definiranom vizijom razvoja Varaždinske županije definirana je i misija Varaždinske županije:

„Varaždinska županija gradi svoju ekonomsku i socijalnu snagu u uravnoteženoj životnoj sredini ulaganjem u strukture, ljudske resurse te sustave i alate u javnom sektoru koji su usmjereni na učinkovitiji organizacijski proces, moderno upravljanje, načela moderne javne uprave, motivirane i sposobne javne službenike te inovativnost i praktičnu primjenu znanja svakog pojedinca, tvrtke i institucije.“

U cilju ispunjenja postavljenih ciljeva, Varaždinska županija gradi stručnu i efikasnu regionalnu upravu, koja će samostalno i kroz institucionalnu povezanost, te kontinuiran, sustavan, predan i odgovoran rad uspješno pridonositi ostvarenju javnog interesa i time osigurati kvalitetnu i efikasnu administrativnu uslugu građanima.“

2. Opis izazova i razvojnih potreba

Varaždinska županija nalazi se na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske, gdje graniči s Republikom Slovenijom, Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom te Krapinsko-zagorskom županijom. Značajno obilježje geografskog položaja Varaždinske županije je i blizina granice Republike Austrije i Republike Mađarske.

Položaj županije ima veliki prometni i geopolitički značaj jer se u ovom prostoru križaju dva važna prometna koridora: transverzalni koji je veza srednjeg Podunavlja i sjevernog Jadrana te longitudinalni koji slijedi tok rijeke Drave i povezuje Republiku Hrvatsku sa zapadnim i istočnim susjedima.

Varaždinska županija administrativno je podijeljena na šest gradova i 22 općine. Sjedište Županije je grad Varaždin sa 46.946 stanovnika (prema Popisu stanovništva 2011.).

U ovom se poglavlju razmatraju segmenti društveno-gospodarskog okruženja u kontekstu analize razvojnih potreba i potencijala odnosno izazova na razini županije, a koji će se adresirati ovim provedbenim programom.

2.1. Društveno okruženje

2.1.1. Demografija

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Varaždinska županija ima 175.951 stanovnika, što čini 4,11% ukupnog stanovništva Hrvatske. Demografsku sliku Varaždinske županije u proteklih dvadeset godina karakterizira pad broja stanovnika. Također, prema podacima iz 2019. godine, na području Varaždinske županije veći je broj odseljenih stanovnika u odnosu na doseljene te saldo ukupne migracije iznosi -366.

Gustoća naseljenosti u Varaždinskoj županiji iznosi 139,5 st/km², što je znatno iznad prosjeka gustoće naseljenosti RH te isto tako iznad prosjeka EU. Najveći broj stanovnika živi u gradovima, dok je u ostalim manjim mjestima zabilježen pad broja stanovnika. Varaždinska županija ima izrazito velik broj malih naselja te vrlo disperzivnu naseljenost. Prevladavaju naselja do 1.000 stanovnika, u kojima živi gotovo polovica ukupnog stanovništva. Naselja su pretežito ruralnih obilježja.

Prosječna starost stanovništva u Varaždinskoj županiji kontinuirano se povećava, kao i udio starijih od 65 godina. Podaci ukazuju na trend progresivnog starenja, budući da se ujedno smanjuje broj mlađih od 14 godina. Dodatno, smanjenje udjela mlađe populacije ima nepovoljni gospodarski utjecaj, stopa nataliteta je niska, a radno aktivne populacije je sve manje.

Specifična populacijska skupina jest udio starijeg stanovništva koji u glavnini nastanjuje rijetko naseljena ruralna područja te često živi u samačkim i staračkim kućanstvima. Ta populacija ima niže vrijednosti mirovina, a među njima je i velik udio primatelja socijalne naknade.

U županiji također živi i najbrojnija populacija Roma koji su primarno naseljeni u općinama Petrijanec, Cestica i Sveti Đurd. U općini Petrijanec (naselje Strmec) živi najveći broj njih 366 od ukupnog broja u županiji (448).

Zbog nepovoljnih demografskih kretanja nužno je stvaranje povoljnih preduvjeta i uvođenje mjera za zadržavanje ljudi i stanovništva na ovom području.

2.1.2. Obrazovanje

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011. godine obrazovnu strukturu stanovništva najvećim dijelom čine osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem (53,36%). Značajan udio čine i osobe sa završenom osnovnom školom. Fakultetski obrazovane osobe, one koje su stekle akademski ili stručni naziv prvostupnika, magistra i doktora znanosti, čine 12,02%.

Predškolsko obrazovanje

Na području Varaždinske županije u 2021. godini djeluje ukupno 43 dječja vrtića. Ukupan broj djece uključene u predškolski odgoj se kontinuirano povećava, kao i broj samih vrtića. Na području svih gradova u županiji nalaze se dječji vrtići te u gotovo svim općinama (osim općina Donja Voća, Breznički Hum i Visoko). Županija prepoznaje važnost što ranijeg uključivanja djece rane i predškolske dobi u odgojno-obrazovni sustav, stoga u svom proračunu osigurava sredstva za provođenje programa predškole.

Osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje

U Županiji djeluju 33 matične osnovne škole te 30 područnih škola kojima je osnivač Županija. Na području grada Varaždina djeluje devet osnovnih škola, od toga osam osnovnih škola kojima je osnivač Grad Varaždin i jedna katolička osnovna škola koju je osnovala Hrvatska provincija uršulinki rimske unije. Kretanje broja učenika u osnovnim školama pokazuje trenda pada, što je očekivano s obzirom na negativni natalitet i povećanje iseljavanja stanovništva.

Županija kontinuirano ulaže u poboljšanje kvalitete uvjeta obrazovanja, a porast kvalitete rada omogućen je i organizacijom rada u jednoj smjeni u 94% osnovnoškolskih ustanova na području županije. Time je stvorena i mogućnost provođenja cjelodnevnog boravka u školi, koji se realizira u 22 osnovne škole kojima je osnivač Varaždinska županija. S obzirom da obrazovni programi još uvijek nisu u potpunosti prilagođeni cjelodnevnom boravku djece u školama, mogućnost cjelodnevnog boravka u školama se ne koristi u potpunosti.

Županija kontinuirano ulaže u izgradnju i investicijsko održavanje školskih objekata kako bi se postigao ravnomjerni standard izgrađenosti na cijelom području, omogućila organizacija nastave u jednoj smjeni i stvorile pretpostavke za obrazovanje odraslih. Izgradnjom sportskih dvorana omogućava se razvoj sporta i rekreacije. Isto tako škola i školski prostori postaju središnja mjesta svih kulturnih, sportskih, obrazovnih i manifestacijskih događanja u lokalnim zajednicama.

Opremljenost škola (postojanje informatičke opreme, opremljenost učionica i kabineta nastavnim pomagalicama i didaktičkom opremom, sportskih dvorana i sl.), je na dobroj razini, prema procjenama 60%. Stručna osposobljenost nastave iznosi oko 90% i uočen je potencijal za unapređenje vještina nastavnog i nenastavnog osoblja u području rada s darovitim učenicima.

Na području županije djeluje 13 srednjih škola, osnivač kojih je Županija, dvije privatne srednje škole te srednja škola kojoj je osnivač vjerska zajednica. Gospodarska škola Varaždin i Medicinska škola Varaždin imaju organiziranu nastavu u dvije smjene dok je u ostalim srednjim školama nastava organizirana u jednoj smjeni. Prema preporukama za obrazovnu politiku koje izrađuje HZZ, određene obrazovne programe potrebno je uskladiti s potrebama tržišta rada.

U području strukovnog obrazovanja provode se dva značajna projekta. Medicinska škola Varaždin imenovana je *Regionalnim centrom kompetentnosti inovativnih zdravstvenih tehnologija* na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću ponovnog imenovanja te je započela s provedbom projekta rekonstrukcije i dogradnje RCK inovativnih zdravstvenih tehnologija pri Medicinskoj školi Varaždin. Intenzivni radovi na izgradnji započinju u 2022. godini.

Srednja škola „Arboertum Opeka“ Marčan imenovana je *Regionalnim centrom kompetentnosti u strukovnom obrazovanju – sektor poljoprivreda* na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću ponovnog imenovanja. Kroz rekonstrukciju, proširenje kapaciteta i nabavu suvremene opreme za izvođenje teorijske i praktične nastave te uređenje i opremanje smještajnih kapaciteta, stvoriti će se prostorno-tehnički uvjeti za usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada, omogućiti suradnja i razmjene učenika i nastavnika sa sličnim centrima u RH i EU te doprinijeti smanjenju socijalne isključenosti za učenike s teškoćama i osobe u nepovoljnom položaju. U godini 2022. nastavljaju se intenzivni radovi na izgradnji.

Značajne investicije planiraju se i na Glazbenoj školi u Varaždinu.

Kroz **centre izvrsnosti** radi se s učenicima osnovnih i srednjih škola koji žele proširiti svoja znanja i vještine, s njima rade vrsni predavači u moderno opremljenim praktikumima. Svim učenicima osiguran je prijevoz i prehrana. Pri srednjim školama osnovano je trenutno 11 centara izvrsnosti. U okviru pojedinih centara izvrsnosti izvode se i dodatni Programi (programi za šah, astronomiju i robotiku). Rezultati rada s učenicima kroz centre izvrsnosti najbolje se vide ostvarivanjem zavidnih rezultata koje ostvaruju učenici polaznici centara na natjecanjima učenika. Centri izvrsnosti Varaždinske županije odlukom ECHA-e promovirani su u Europski centar za darovite, jedini takav u Republici Hrvatskoj te jedan od 25 Europskih centara za darovite koliko ih djeluje širom svijeta. Zadaci Centra su omogućavanje dijeljenja znanja, informacija, ideja i iskustava te komunikacija o radu s darovitim, talentiranim i visokomotiviranim učenicima kao i procjena kandidatura za europske točke za darovite i promoviranje novih europskih točaka za darovite. Centre izvrsnosti pohađa oko 800 učenika s kojima radi cca 170 mentora. Posebno područje interesa Varaždinske županije u pogledu izvrsnosti su programi strukovnog obrazovanja koji se provode pri srednjim strukovnim školama Varaždinske županije. Kontinuiranim ulaganjem u najmoderniju opremu, opremanje praktikuma i laboratorija, kao i cjeloživotno obrazovanje nastavnika stvoreni su temelji za daljnji razvoj sektora obrazovanja u strukovne centre izvrsnosti. Pri srednjim školama djeluju strukovni centri izvrsnosti za: elektrotehniku, strojarstvo, turizam te tekstil i kožu. Upravo strukovni centri izvrsnosti postaju središnja mjesta obrazovanja usklađena s potrebama gospodarstva i tržišta rada, kao i mjesta za cjeloživotno obrazovanje te sve oblike formalnog i neformalnog obrazovanja. Glazbena škola u Varaždinu, kao ustanova s više stoljetnom tradicijom i uspjesima na državnim i međunarodnim natjecanjima i projektima, provodi programe glazbenog obrazovanja koji su centar izvrsnosti u glazbenoj umjetnosti.

Putem programa u školstvu iznad zakonskog standarda provode se **natjecanja** i smotre učenika osnovnih i srednjih škola. Natjecanja učenika provode se u svrhu poticanja stvaralaštva mladih u 30 predmetnih područja, u sportu, glazbi te natjecanja učenika srednjih škola strukovnog obrazovanja. U programu natjecanja sudjeluju učenici i njihovi mentori na školskoj, županijskoj, državnj i međunarodnoj razini.

S ciljem popularizacije **građanskog odgoja** Varaždinska županija sufinancira školske projekte čiji je cilj učenike aktivno uključiti u rad škole i školske zajednice, pripremiti ih za život u današnjem svijetu te ih osposobiti za sudjelovanje u javnom životu, bilo u školskoj zajednici ili na lokalnoj, državnj i globalnoj razini.

Osiguranje dodatnih znanja i vještine iz sadržaja koji nisu obuhvaćeni redovnim nastavnim programom potiče se sufinanciranjem **rada udruga** koje su članice Zajednice udruga tehničke kulture Varaždinske županije te ostalih udruga koje djeluju u području obrazovanja.

Unatrag više godina provode se projekti **osiguranja pomoćnika** u nastavi. Svrha projekata je učenicima s teškoćama u razvoju pružiti potporu u uključivanju u osnovnoškolske i srednjoškolske odgojno – obrazovne ustanove s ciljem osiguranja uvjeta za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća,

uspješniju socijalizaciju i emocionalno funkcioniranje, a sve kroz angažman pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika.

Na području Varaždinske županije provode se i projekti kojima se osigurava **školska prehrana** za djecu u riziku od siromaštva. Također se osigurava prehrana i produženi boravak za učenike **pripadnike romske nacionalne manjine**, i to u tri škole: u Osnovnoj školi Sveti Đurđ, Osnovnoj školi Petrijanec i Osnovnoj školi Cestica.

Županija sufinancirana prijevoz za redovite učenike osnovnih i srednjih škola koji pohađaju školu na području županije. Prije uvođenja ove aktivnosti čak 30% mladih nije nastavljalo svoje srednjoškolsko obrazovanje, a zbog nemogućnosti roditelja da iz redovnih primanja izdvajaju značajna sredstva za prijevoz (svaki drugi učenik bio je s ruralnog područja). Također se sufinanciraju troškovi prijevoza studenata koji imaju prebivalište na području Varaždinske županije.

Stipendije za učenike i studente namijenjene su za utvrđena zanimanja od posebnog interesa za Županiju, za nadarene studente, za učenike i studente loših socio-ekonomskih prilika, za učenike poljoprivrednih zanimanja Srednje škole „Arboretum Opeka“ Marčan i Srednje škole Ludbreg, za učenike koji su na međunarodnim natjecanjima osvojili prvu, drugu ili treću nagradu te za najboljeg učenika završnih razreda srednjih škola. U suradnji sa Obrtničkom komorom Varaždinske županije stipendije se dodjeljuju i učenicima srednjih strukovnih škola za deficitarna zanimanja u turizmu i ugostiteljstvu.

Za potrebe smještaja učenika u Gradu Varaždinu postoji jedan Učenički dom, kapaciteta za 260 učenika. Popunjenost Doma se kreće oko 90% te su kapaciteti dostatni. Također, pri Srednjoj školi u Maruševcu s pravom javnosti postoji učenički dom za potrebe smještaja učenika njihove škole. Program smještaja učenika u učeničkim domovima Županija sufinancira sa 50%.

Visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih

U županiji djeluju sljedeće visokoškolske ustanove: Fakultet organizacije i informatike Varaždin (FOI) i Geotehnički fakultet Varaždin, u sastavu Sveučilišta u Zagrebu, ispostave Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu i Sveučilište Sjever u Varaždinu te Adventističko teološko visoko učilište u Maruševcu. Prema podacima DZS-a u proteklih pet godina broj studenata u visokoškolskim ustanovama povećao se za 4%. Varaždinska županija s ciljem potpore razvoja visokog školstva u svojem proračunu osigurava sredstva za aktivnosti ustanova u visokom školstvu.

Ustanova za obrazovanje odraslih "**Europski talent centar Hrvatska – Centri izvrsnosti Varaždinske županije**" je osnovana 2021. godine. U svom djelovanju izvodi formalne i neformalne programe obrazovanja odraslih - programe usavršavanja, osposobljavanja i prekvalifikacije; neformalne oblike obrazovanja odraslih (tečajevi, seminari i dr.) te programe koji se bave usko specijaliziranim usavršavanjima iz drugih područja od izuzetne važnosti za obrazovni sustav županije (nove tehnologije, nastavna pomagala, dronovi, humanoidni roboti, razvoj digitalnih sadržaja, razvoj učionica budućnosti i dr.).

U sklopu poticanja znanosti financiraju se programi znanstvenih ustanova (znanstvena jedinica HAZU u Varaždinskoj županiji).

Kako bi se obrazovanje stavilo u funkciju općeg društvenog razvoja, nužno je raditi na standardizaciji kvalitete visokoškolskih ustanova unutar i među županijama, definiranju centara izvrsnosti prema svjetskim kriterijima i usklađivanju obrazovanja s potrebama gospodarstva.

2.1.1. Zdravstvo

Primarna zdravstvena zaštita ostvaruje se kroz tri ustanove, Dom zdravlja Varaždinske županije, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije i Zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije, kojima je osnivač Varaždinska županija te privatnu praksu iz obiteljske medicine, pedijatrijske i ginekološke djelatnosti, Ljekarnu Varaždinske županije te ljekarne u privatnom vlasništvu.

Unutar sustava zdravstvene zaštite, na primarnoj razini, djeluju stručni medicinski timovi čiji se broj u većini slučajeva razlikuje, odnosno manji je od potrebnog broja timova, utvrđenog Mrežom javne zdravstvene službe. Broj timova opće (obiteljske) medicine utvrđen mrežom iznosi 99 dok ih u županiji djeluje 87. Na područjima na kojima se ne može osigurati minimalan broj osiguranika za koje se može organizirati tim obiteljske medicine, Županija sufinancira rad sektorskih ambulanata (Kamenica, Vrbno, Cvetlin, Završje Podbelsko, Gornja Voća) kako bi se osigurala dostupnost zdravstvene zaštite na području cijele županije.

Na području Varaždinske županije djeluje 80 ordinacija dentalne medicine, čije je poslovanje ugovoreno s HZZO-om i u mreži javne zdravstvene službe, pri čemu 68 ordinacija obavlja djelatnost u privatnoj praksi, dok je istodobno 12 ordinacija u ugovornom odnosu s Domom zdravlja Varaždinske županije. Županija u suradnji s Domom zdravlja Varaždinske županije osigurava financiranje rada stomatoloških timova nedjeljom, praznikom i državnim blagdanima.

Sekundarna razina zdravstvene zaštite ostvaruje se kroz OBV te kroz SBVZT i zdravstvene ustanove – jedinice privatne prakse. OBV ima 934 kreveta za potrebe bolničkog liječenja bolesnika, dok je kapacitet SBVZT-a 889 kreveta.¹ S ciljem povećanja dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite te optimiziranja resursa bolničkog zdravstvenog sustava Županija ulaže u projekte *Izgradnje centralnog operacijskog bloka OBV-a*, uspostave *Respiracijskog centra Klenovnik* te uspostave *Jedinice za liječenje moždanog udara u OBV-u*. Značajna sredstva uložena su i u provedbu projekta izgradnje Nacionalnog rehabilitacijskog centra za pacijente s ozljedama kralježničke moždine u kojoj će se pružati skrb bolesnicima s najtežim bolestima i oštećenjima kralježnice iz cijele Hrvatske.

U strukturi zaposlenih u sustavu zdravstva Županije najviše je zdravstvenih djelatnika sa srednjom stručnom spremom. Po broju doktora medicine i doktora dentalne medicine Županija znatno zaostaje za prosjekom RH, stoga kontinuirano provodi programe sufinanciranja specijalizacije doktora medicine. Također, u okviru programa „Zdrava županija“, sufinancira troškove formalnog obrazovanja liječnika te najma stanova, a sve u cilju zaustavljanja negativnog trenda odlaska liječnika iz županije.

U većini zdravstvenih ustanova prosječni vijek upotrebe opreme (vozila, medicinsko-tehnička oprema) procjenjuje se na oko 15 godina, dok se prosječna starost infrastrukture procjenjuje na 40 godina. Iako se unatrag nekoliko godina provode značajna ulaganja u zdravstvene ustanove, navedeni podaci ukazuju da su i dalje potrebna kapitalna ulaganja u opremu i u infrastrukturu koji mogu poboljšati uvjete za rad i otvoriti velike mogućnosti za profesionalni napredak zdravstvenih radnika. Zbog toga Županija, uz decentralizirana sredstva ulaže i dodatna sredstva kako bi zdravstvene ustanove s područja Varaždinske županije funkcionirale na kvalitetan i održiv način.

Na području Varaždinske županije velika je važnost posvećena palijativnoj skrbi te ulaganju u razvoj sustava palijativne skrbi, posebno kroz Opću bolnicu Varaždin, Službu za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof s ciljem osiguravanja što boljih medicinskih uvjeta za njegu i skrb za bolesnike palijativne medicine. Također, djelatnost palijativne skrbi organizirana je u Domu zdravlja Varaždinske županije, a obavlja ju jedan mobilni palijativni tim te koordinator palijativne skrbi

¹ http://www.zzjzvv.hr/articlefiles/zzjzvv_ljetopis_2019.pdf

(medicinska sestra). Županija osigurava sredstva za rad Projektnog tima za palijativnu skrb, nabavu opreme za posudionicu pomagala te održavanje računalnog programa koji omogućava funkcionalni sustav palijativne skrbi u Varaždinskoj županiji.

Županija, kroz svoj proračun, ulaže u projekte iz područja zdravstva te zdravstvenog turizma. Zbog unaprjeđenja otpornosti zdravstvenog sustava Županija planira uložiti sredstva u opremanje, izgradnju te dogradnju zdravstvenih ustanova. Provedbom takvih projekata osigurat će se financijska stabilnost, održivost i kvaliteta zdravstvenog sustava, a povećanjem broja i podizanjem kvalitete smještajnih kapaciteta, unaprijedit će se kvaliteta cjelokupne ponude zdravstvenog turizma Varaždinske županije.

Županija kontinuirano sufinancira programe prevencije ovisnosti koje provodi ZZJZ Varaždinske županije, poput programa „Mentalno je važno“ i „Zdravo radim – prevencija ovisnosti i zaštita mentalnog zdravlja na radu“, te organizaciju edukativnih tribina povodom obilježavanja *Mjeseca borbe protiv ovisnosti prevenciju ovisnosti*, u skladu s Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe droga.

S ciljem sprječavanja širenja ambrozije i smanjenja izloženosti alergenu koji utječu na sve veću pojavu alergijskih bolesti, Županija kontinuirano provodi program suzbijanja ambrozije. Također s ciljem zaštite zdravlja stanovnika osigurava provođenje mjera zdravstvene ekologije.

U okviru programa „Zdrava županija“ planiraju se sredstva za sufinanciranje programa udruga iz područja zdravstva, realizaciju javno zdravstvenih prioriteta iz Plana zdravstvene zaštite te sredstva za osiguravanje toplih obroka starijim i nemoćnim osobama te zaštitnu opremu. Dodatno, sufinancira se rad Savjeta za zdravlje.

2.1.2. Socijalna skrb

Na području Varaždinske županije postoji razvijena mreža socijalnih ustanova, kao i drugih pružatelja socijalnih usluga. Djeluju četiri centra za socijalnu skrb sa sjedištima u Varaždinu, Ivancu, Novom Marofu i Ludbregu. Za iste Županija osigurava sredstva u okviru decentralizirane funkcije u socijalnoj skrbi.

Na području Županije djeluje osam velikih domova socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe, od čega je jedan županijski dom a za koji Županija osigurava sredstva za financiranje te sudjeluje u upravljanju i organizaciji rada. Domu za starije i nemoćne osobe Varaždin osiguravaju se sredstva u Proračunu Županije za provedbu programa Dnevni centar. Radi se o izvaninstitucionalnoj skrbi za osobe treće životne dobi. Naime, broj korisnika institucionalnog smještaja u županiji se kontinuirano povećava, te je i sam broj zahtjeva za smještajem u stalnom porastu, što je posljedica trenda porasta starije populacije na području županije. Usluga dnevnog boravka za starije osobe trenutno je dostupna za samo 12 korisnika u gradu Varaždinu te je potrebno osigurati veću dostupnost te usluge, a sve u svrhu prevencije daljnje institucionalizacije.

Pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama program je koji provodi Društvo Crvenog križa Varaždinske županije. Namijenjen je osobama starije dobi koje su nesposobne za samostalan život, koje žive ruralnim i teško pristupačnim područjima i lošim uvjetima stanovanja te zbog izrazitih promjena u zdravstvenom stanju ne mogu zadovoljiti osnovne životne potrebe. Pomoć u kući starijim osobama i osobama s invaliditetom pruža Društvo multiple skleroze Varaždinske županije.

Na području Varaždinske županije djeluje niz različitih udruga. Kada govorimo o području socijalne skrbi posebno se ističu udruge koje svojim aktivnostima i programima vode brigu o socijalno osjetljivim skupinama društva, osobama starije životne dobi i umirovljenicima, osobama s invaliditetom kao i djeci

s posebnim potrebama. Programi udruga u području razvoja socijalnih usluga, socijalnog poduzetništva i humanitarnih djelatnosti sufinanciraju se putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro kojeg provodi Županija.

Jedan od relevantnih pokazatelja rizika od siromaštva odnosi se na udio primatelja socijalnih pomoći u ukupnom broju stanovnika županije, a po tom pokazatelju Varaždinska županija bilježi gotovo jednak udio u odnosu na državni prosjek, stoga Županija kroz svoje programe već dugu niz godina dodjeljuje novčane potpore za najugroženije stanovnike.

Na području grada Varaždina djeluje prenoćište za beskućnike, čiju prehranu osigurava Pučka kuhinja Caritasa Varaždinske biskupije, te se provodi projekt Socijalne samoposluge. Za navedene projekte Županija osigurava dio sredstava.

Programima uključivanja marginalnih grupa putem socijalnog/društvenog poduzetništva, omogućuje se provedba mjera i aktivnosti zapošljavanja osoba srednje životne dobi, teže zapošljivih osoba i osoba s invaliditetom, a sa ciljem podizanja općeg standarda pojedinca i suzbijanje siromaštva.

2.1.3. Sport

Na području Varaždinske županije djeluju Savez športova Varaždinske županije, Školski sportski savez Varaždinske županije i Športski savez osoba s invalidnošću Varaždinske županije.

Savez športova Varaždinske županije Varaždin djeluje od 1996. godine s ciljem promicanja, razvitka i unapređenja sportova. Djelatnosti koje obuhvaća su razvitak i promicanje sporta Županije, poticanje vrhunskog sportskog stvaralaštva i stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih sportskih dometa, razvitak sportskih aktivnosti djece i mladeži, te sportsko-rekreacijskih aktivnosti građana i invalidnih osoba, promicanje odgojnih funkcija sporta, fair playa, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje sportom, organiziranje i provođenje natjecanja, uređenje sustava natjecanja, širenje olimpijskih ideala i jačanju olimpijskog pokreta, usklađivanje aktivnosti svojih članova, objedinjavanje i usklađivanje programa sporta, te davanje prijedloga za izradu programa javnih potreba u sportu i skrbi o njihovom ostvarivanju, skrbi o vrhunskim sportašima te sudjelovanje u stvaranju uvjeta za njihovu pripremu za olimpijske igre, svjetska i europska prvenstva, te druga velika međunarodna natjecanja, sudjelovanje u ostvarivanju programa politike Hrvatskog olimpijskog odbora, skrbi o namjeni i korištenju sportskih objekata i sudjelovanje u unapređivanju stručnog rada i skrbi o osposobljavanju stručnih djelatnika.

Sredstvima iz županijskog proračuna sufinancira se olimpijada dječjih vrtića, sportske škole mlađih uzrasnih kategorija te organizacija i sudjelovanje klubova iz Varaždinske županije na natjecanjima i turnirima.

Školski sportski savez glavni je organizator sportskih natjecanja i u njegovom je članstvu 40 školskih sportskih klubova iz osnovnih škola te 17 školskih sportskih klubova iz srednjih škola Varaždinske županije. Sredstvima iz županijskog proračuna sufinancira se rad Saveza i provođenje natjecanja.

Na području Varaždinske županije djeluje gotovo 400 sportskih udruga. Udrugama u sportu se sredstva dodjeljuju putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro.

Poticanje i promicanje športskih aktivnosti djece i mladeži provodi se u svrhu zdravog razvoja, natjecateljskog duha, okupacije slobodnog vremena kao alternativa nepoželjnim porocima. Razvoj i potpomaganje sportsko-rekreacijskih aktivnosti udruga građana, umirovljenika, osoba s posebnim potrebama, branitelja, dragovoljaca Domovinskog rata provodi se u svrhu poticanja zdravog života.

2.2. Gospodarstvo

2.2.1. Struktura gospodarstva i poslovno okruženje

U 2018. godini BDP Varaždinske županije iznosio je 3,6% ukupnog BDP-a RH, te se nalazi na šestom mjestu po ukupno ostvarenom BDP-u na razini RH. Županija se, kao i cijela Hrvatska, nalazi u donjoj skupini razvijenosti regija EU.

Najveći udio bruto dodane vrijednosti Varaždinska županija bilježi u prerađivačkoj industriji. Varaždinska županija je visoko specijalizirana u djelatnostima prerađivačke industrije, javne uprave i obrane, obrazovanja, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, trgovini te poslovanju nekretninama, dok djelatnosti informacije i komunikacije i ostale uslužne djelatnosti bilježe najmanji indeks specijalizacije županije. Saldo vanjsko trgovinske bilance Varaždinske županije pokazuje pozitivni trend unatrag nekoliko godina. U strukturi izvoza županijskog gospodarstva, tradicionalno prevladavaju djelatnosti iz prerađivačke industrije (proizvodi od kože, obuća i odjeća, prehrambeni proizvodi, obrada stakla, plastike, metala), a vodeći partneri u vanjskotrgovinskoj razmjeni su uglavnom države Europske unije (Njemačka, Italija, Austrija, Slovenija, Rumunjska, Mađarska).

U 2020. godini prosječna godišnja stopa nezaposlenosti županije je ispod prosjeka Republike Hrvatske. Varaždinska županija je u 2020. godini imala drugu najnižu stopu nezaposlenosti, ispred nje bio je samo Grad Zagreb. Zadnjih godina ostvaruje kontinuirani pad nezaposlenosti te ostvaruje nižu stopu nezaposlenosti u odnosu na EU – 28, kao i nižu stopu nezaposlenosti u odnosu na Republiku Hrvatsku. Navedeni podaci ukazuju da nezaposlenost ne predstavlja više ključni problem na području Varaždinske županije, stoga je važnije pratiti stopu zaposlenosti koja je vrlo niska u Varaždinskoj županiji (od 55-60%) kao i u cijeloj RH.

Prema dobnoj strukturi najbrojniju skupinu nezaposlenih na području Varaždinske županije u 2020. godini čine osobe starije od 45 godina i mladi do 30 godina.

Prema razini obrazovanja, odnosno kvalifikacijskoj strukturi, u 2020. godini najviše je nezaposlenih završilo srednju školu za zanimanja do tri godine i školu za KV i VKV radnike, dok je najmanji udio dugotrajno nezaposlenih bio kod osoba koje su završile fakultet, akademiju, magisterij ili doktorat. Radi smanjenja nezaposlenosti, nezaposlene osobe i poslodavci uključuju se u programe mjera aktivne politike zapošljavanja.

Ukoliko promatramo broj zaposlenih u pravnim osobama po djelatnostima, tradicionalno najveći udio u zaposlenosti ima prerađivačka industrija, slijedi trgovina na veliko i malo te građevinarstvo. Unutar prerađivačke industrije visoki udio u broju zaposlenih ima djelatnost proizvodnje kože i srodnih proizvoda nakon čega slijedi djelatnost proizvodnje odjeće.

Unatoč smanjenju broja nezaposlenih i povećanju broja zaposlenih, tržište rada i dalje obilježavaju problemi strukturne naravi i neusklađenost ponude i potražnje radne snage. Pri tome se za pojedine djelatnosti (građevinarstvo) uvozi radna snaga, dok određeni broj ljudi odlazi na rad u inozemstvo.

Zadnjih godina u županiji je vidljiv rast broja poduzetnika, broja zaposlenih, dobiti i plaća. Plaće su još uvijek znatno ispod prosjeka Republike Hrvatske, a jedan od glavnih uzroka je nepovoljna struktura gospodarstva u kojoj prevladavaju radno intenzivne i nisko akumulativne grane industrije.

Nositelji većeg dijela ukupnog prihoda županije su poduzetnici prerađivačke industrije te trgovine na veliko i malo. U ukupnim prihodima prerađivačke industrije vrlo visok udio ima prehrambena industrija,

odjeća te djelatnost kože i obuće. Također, najveći pozitivni financijski rezultat ostvarila je prerađivačka industrija.

Mikro poduzeća brojčano prevladavaju te ostvaruju veći udjel u dobiti nego mala, srednja i velika poduzeća. Jednako tako mikro poduzeća čine preko 80% od ukupnog broja svih poduzeća, dok najviše zaposlenih ima u malim i velikim poduzećima.

Zadnjih godina na županijskoj razini evidentirano je povećanje broja proizvodnih obrta, građevinskih obrta, poljoprivrednih obrta, uslužnih obrta te kod prijevoznih djelatnosti, dok je smanjenje broja obrta zabilježeno kod trgovačkih obrta i ugostiteljstva i turizma. Ovakva kretanja prisutna su u svim županijama Republike Hrvatske te je nužno na nacionalnoj i županijskoj razini i dalje povećavati poticajne mjere za otvaranje novih obrta i njihovo održanje na tržištu.

Potporne institucije koje djeluju aktivno već nekoliko godina su Tehnološki park, Razvojna agencija sjever - DAN, Lucera d.o.o., Poduzetnički centar Ljubešćica i Poslovna zona Ivanec d.o.o. Ostale potporne institucije, koje čine dio sustava poduzetničke infrastrukture na području Varaždinske županije uključuju i Garancijsku agenciju Varaždinske županije (GARA), Hrvatsku gospodarsku komoru (HGK) - Županijsku komoru Varaždinske županije i Hrvatsku obrtničku komoru (HOK) - Obrtničku komoru Varaždinske županije

Budući da je gospodarska struktura županije i dalje nepovoljna (prevladavaju radno intenzivne i nisko akumulativne grane industrije kao što su kožarsko-obućarska, tekstilna, prehrambena i druge), nužna je provedba procesa transformacije i industrijske tranzicije postojeće gospodarske strukture djelatnostima više dodane vrijednosti.

Županija stoga kontinuirano potiče provedbu gospodarskih projekata, pruža pomoć gradovima i općinama kod realizacije njihovih projekata te potporu trgovačkim društvima i poduzetnicima u malom gospodarstvu u realizaciji njihovih aktivnosti. Dodatno sufinancira udruge iz područja gospodarstva.

Također je turizam prepoznat kao grana razvoja gospodarstva i generiranja potrošnje. U tom smislu Županija potiče i sufinancira privatne iznajmljivače kako bi se stvorilo povoljno tržište za dolazak turista. Promatrajući od 2019. godine statistika pokazuje povećanje noćenja u privatnom smještaju na području županije te je i dalje intencija kontinuiranog ulaganja u turizam.

Županija ima dugogodišnje iskustvo u prijavljivanju i provođenju projekata koji se sufinanciraju iz nacionalnih i EU fondova, a koji također, direktno ili indirektno, utječu na jačanje gospodarstva.

Gospodarski rast u narednom razdoblju generirat će se povezivanjem JLS-a, objedinjavanjem poslovnih zona i interakcijom uvjeta poslovanja i poduzetničkog okruženja uz kreiranje rizičnog fonda za poduzetnike na razini Županije u što će biti uključene i JLS.

U budućem razdoblju također će se poticati ulaganja u tehnološki razvoj i digitalnu transformaciju gospodarstva (4.0 industrija) te u inovacije i visoke tehnologije kroz domaće i strane investicije radi rješavanja nepovoljne gospodarske strukture u kojoj prevladavaju gore spomenute nisko akumulativne grane industrije i niska razina primanja zaposlenih u prerađivačkoj djelatnosti (tekstil, koža, drvo).

2.2.2. Poljoprivreda

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, obradive površine na području Varaždinske županije stalno se smanjuju. Mali posjedi i rasparcelirane poljoprivredne površine predstavljaju glavni ograničavajući čimbenik u stvaranju modernih, gospodarski razvijenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Pojedino poljoprivredno gospodarstvo u županiji u prosjeku posjeduje oko 10-tak parcela, gdje je prosječna veličina parcele oko 0.25 ha.

Dominantan proizvodni sustav predstavljaju mala gospodarstva koja se bave mješovitom proizvodnjom, s primarnim ciljem zadovoljavanja vlastitih potreba, malim kapitalom, s niskom proizvodnjom i malim brojem životinja po gospodarstvu. Na području županije najviše je evidentirano svinja, slijede ih goveda, koze, ovce, konji te magarci. Unatrag nekoliko godina zamjećuje se značajan pad broja goveda i svinja kao i smanjenje broja posjednika životinja, odnosno isporučitelja mlijeka pa samim time količine mlijeka.

Županija ne proizvodi dovoljno hrane iz domaćih izvora, lokalnog porijekla i prerade, a nepostojanje samodostatnosti u proizvodnji hrane znači manje financijske, ekonomske i energetske sigurnosti i neovisnosti o drugima.

U konvencionalnoj proizvodnji najviše su zastupljene žitarice, nakon njih kukuruz, uljarice te krumpir i ostalo povrće. U proizvodnji najviše je zastupljen kukuruz, žitarice, te krumpir i ostalo povrće. Ekološka proizvodnja na području Varaždinske županije bilježi stalni rast te je trenutno 36 subjekata upisanih u EKO registar.

Na području Županije aktivno djeluje **Županijski savez poljoprivrednih udruga** s ciljem razvoja poljoprivredne proizvodnje i veće konkurentnosti domaćih poljoprivrednih proizvođača na tržištu, **Savez udruga privatnih šumovlasnika Varaždinske županije** sa ciljem zaštite interesa gospodarenja privatnim šumama na području Varaždinske županije te **Sportsko ribolovni savez Varaždinske županije** s ciljem promicanja, razvitka i unapređenja sportskog i rekreacijskog ribolova.

Osim poljoprivrednih udruga koje su ujedno i većinom i članice pojedinih nabrojanih Saveza, na području Varaždinske županije djeluje i nekoliko poljoprivrednih zadruga od kojih se posebno ističu: PZ Varaždinsko povrće, PZ Varaždinski cvijet, PZ Ludbreški kraj, PZ Varaždinski cvetek i PZ Ivanec.

Također, u Županiji su organizirana četiri pčelarska društva (Varaždin, Ludbreg, Bednja, Madžarevo) s 315 registrirana člana koji posjeduju otprilike 15.806 košnica.

Prema vinogradarskom registru, vinogradarstvom se bavi 3.091 poljoprivredno gospodarstvo. Unutar županije proizvede se svega 1,4 % grožđa i 1,15% vina u odnosu na ukupnu proizvodnju u RH. Od voćarskih kultura najzastupljeniji su lijeska, zatim orah, jabuka i aronija, dok su ostale kulture manje zastupljene.

Poljoprivredna politika Varaždinske županije usmjerena je na subvencioniranje programa, projekata i mjera koje u velikoj mjeri pomažu poljoprivrednicima našeg kraja, bilo da se radi o osnovnim ili dopunskim izvorima prihoda od poljoprivredne djelatnosti. Potpore u poljoprivredi potrebno je i dalje usmjeravati na povećanje ekonomske učinkovitosti te konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda, okolišno prihvatljivu i energetske učinkovitu poljoprivrednu djelatnost te unaprjeđenje gospodarskih djelatnosti u ruralnim područjima poštujući načela očuvanja i unaprjeđenja okoliša, krajobraza i bioraznolikosti.

2.2.3. Turizam

Zadnjih godina županija bilježi trend povećanja broja dolazaka turista kao i noćenja. U 2020. godini zbog pandemije COVID-19 broj dolazaka turista i noćenja se bitno smanjio, no u 2021. godini zabilježeno je čak 66% više noćenja u odnosu na prethodnu godinu. Ti podaci mogu se povezati s investiranjem u turizam Varaždinske županije posljednjih nekoliko godina što je rezultiralo proširenjem turističke ponude i podizanjem njene kvalitete.

Glavna turistička odredišta Županije prema broju noćenja su Varaždin, Bednja i Varaždinske Toplice. Najznačajnije atrakcije prema posjećenosti, u Varaždinskoj županiji su dvorac Trakošćan te Gradski muzej Varaždin, a od događanja su to Špancirfest te Dani svete Nedjelje.

Strategijom razvoja turizma Varaždinske županije 2015. – 2025. utvrđeni su potencijali za razvoj različitih oblika turizma u Varaždinskoj županiji (kulturnog, zdravstvenog, cikloturizma, vjerskog, lovnog i ribolovnog, adrenalinskog, poslovnog turizma kao i drugih oblika turizma, koji nisu u dostatnoj mjeri iskorišteni).

Županija kontinuirano ulaže u projekte iz područja zdravstvenog turizma. Varaždinske Toplice, kao prirodno termalno lječilište, danas Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, identificirana je kao ključno uporište razvoja zdravstvenog turizma Varaždinske županije. Radi zadržavanja, ali i povećanja standarda pružanja dosadašnjih usluga, potrebno se okrenuti novim izvorima financiranja kako bi se unaprijedila razina i kvaliteta poslovanja.

Cikloturizam je prepoznat kao važan faktor u razvoju kontinentalnog turizma te iz njega proizlazi veliki gospodarski potencijal, s obzirom veliki dio prihoda ostaje lokalnoj zajednici. Hrvatska je integrirana u EuroVelo mrežu biciklističkih ruta, koje povezuju cijeli europski kontinent te je tako u našoj županiji Dravska ruta postala sastavni dio *EuroVelo13 – Dravske biciklističke rute*. Županija je, kao treća u Hrvatskoj, uvela standard kvalitete Cyclist Welcome Quality. Razvojem cikloturizma potiče se i razvoj popratnih aktivnosti na rijeci Dravi, poput raftinga, vožnje SUP-om, kajakom i slično.

Osim spomenutih oblika turizma, unatrag nekoliko godina provode se projekti unaprjeđenja turističke ponude u svrhu razvoja sportsko-rekreacijskog, kulturnog, seoskog, izletničkog, zelenog (adrenalinski i Eko (Natura 2000) i drugih oblika turizma, koje je potrebno nastaviti te dalje temeljiti na prirodnim i kulturnim vrijednostima prostora i običaja u županiji. Činjenica da je strateški resurs turizma Varaždinske županije ekološko visokovrijedan prostor čija će vrijednost i dalje rasti te činjenica da je taj prostor oplemenjen vrijednim biološkim i kulturno – povijesnim osobitostima, daju izuzetnu pogodnost za razvoj zelenog turizma.

Potencijali zelenog turizma na području Varaždinske županije otvaraju mogućnosti za različite outdoor aktivnosti:

- rafting, kajakarenje, ribolov na lokacijama: Drava, Bednja, Plitvica
- sportsko penjanje, paragliding, zmajarenje, let balonom, orijentacijska natjecanja, trekking trčanje na lokacijama: Ravna Gora, Ivančica, Kalnik
- promatranje biljnog i životinjskog svijeta, „river birds watching“, radionice i škole u prirodi na lokacijama: Drava, Ravna Gora, Ivančica, Kalničko gorje, Čevo, i sl.

U 2020. godini kreiran je jedinstveni katalog nositelja standarda *Kuće za odmor s pričom* s ciljem brendiranja ruralnog i autohtonog smještaja na području Varaždinske županije, čime je ovaj segment smještajne ponude postao prepoznatljiv na domaćem i stranom tržištu.

Sljedećih godina veća pozornost usmjerit će se na uključivanje i umrežavanje kulturnih i prirodnih potencijala. Posebna aktivnost bit će usmjerena prema turističkoj valorizaciji brojnih dvoraca, utvrdi i kurija kojih u prostorno maloj Varaždinskoj županiji ima nekoliko desetaka.

Nastaviti će se poticati razvoj visokokvalitetnog privatnog smještaja, prije svega kroz projekt „Kuće za odmor“, zatim poticanje uspostave kampova, te daljnje brendiranje lokalnih proizvođača, prije svega Varaždinskog klipiča, Varaždinskog zelja i Varaždinskog bučinog ulja te njihovog uključivanja u turističku ponudu Županije.

Varaždinska županija smještena je na krajnjem sjevernom dijelu Hrvatske i ima povoljne prirodne i društveno geografske uvjete za razvoj turizma te bi stoga trebalo težiti održivom razvoju turizma kako kroz upravljanje razvojem i unapređenjem turističke infrastrukture tako i kroz poduzetničko razvojno-investicijske projekte te programe u funkciji turističke promocije.

2.2.4. Kultura

Varaždinska županija područje je bogate kulturno-povijesne baštine (spomenici kulture, arheološka nalazišta, dvorci, sakralni objekti, muzeji, galerije, zbirke i dr.) s tradicijom i kontinuitetom institucija kulture (Gradski muzej Varaždin, Hrvatsko narodno kazalište Varaždin koje ima status nacionalnog kazališta, Državni arhiv, Knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“, Galerijski centar Varaždin, Koncertni ured Varaždin, Likovno udruženje Varaždin, Komorni orkestar Varaždin i dr.).

Na području Varaždinske županije nalazi se i 315 zaštićenih, pokretnih i nepokretnih materijalnih te nematerijalnih kulturnih dobara pri čemu se posebno izdvaja šest kulturnih dobara od nacionalnog interesa te pet zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara od kojih je Lepoglavska čipka pod UNESCO-ovom zaštitom. U nematerijalnu baštinu s UNESCO-ovom zaštitom od 2010. godine uključen je i medičarski obrt u Klenovniku. Na tentativnoj listi svjetske baštine UNESCO – a od 2005. godine nalazi se i Varaždin (povijesna jezgra i Stari grad).

Varaždin, kao kulturno središte Varaždinske županije i jedan od najvažnijih barokno-rokoko-klasicističkih povijesnih urbanih jezgri u Hrvatskoj, pokazuje svoj kulturni identitet starom baroknom arhitekturom, dugom glazbenom i kazališnom tradicijom, književnim, umjetničkim i znanstvenim radom, bogatstvom sačuvanih muzejskih zbirki te nizom kulturnih manifestacija koje ga afirmiraju u Hrvatskoj i svijetu. Kulturno-povijesne znamenitosti svjedoče o kulturnoj baštini stvaranoj više od osam stoljeća, na osnovi koje je Varaždin stekao turističku oznaku kao „mali Beč“, odnosno grad baroka, glazbe i cvijeća. Osim toga Varaždin je najjače kulturno sjedište sjeverozapadne regije u RH.

Na području Varaždinske županije organizira se veliki broj kulturnih događanja (ulični festivali, performansi, koncerti, izložbe i sl.), od kojih neki prerastaju u značajna međunarodna kulturno-turistička događanja, koje zajedno godišnje posjeti preko 200.000 gostiju.

Na području Županije djeluje Zajednica kulturno-umjetničkih udruga Varaždinske županije čiji se rad kontinuirano potiče. Okuplja preko 40 kulturno-umjetničkih društava s područja cijele županije, a bavi se održavanjem županijskih smotri i to dramskih amatera, puhačkih orkestara, tamburaških orkestara, zborova i folklornih nastupa, dok njezini članovi njeguju tradicionalne običaje pojedinog kraja. Na području Varaždinske županije postoji i veći broj društava koja njeguju suradnju između Hrvatske i drugih zemalja. Također, treba spomenuti i važnu ulogu Zajednice tehničke kulture Grada Varaždina i Varaždinske županije te brojne izvrsne rezultate mladih tehničara, fotografa, radioamatera, inovatora, autora crtanih filmova, ronioca, kajakaša, modelara, energetičara, informatičara i drugih, kao i veliki

broj aktivista tehničke kulture iz Varaždina i Varaždinske županije koji su nositelji najviših državnih priznanja i nagrada.

Glazbeno-scenske umjetnosti važan su dio kulture Varaždinske županije i grada Varaždina i jedan su od čimbenika njihovog kulturnog identiteta. Glazba u Varaždinu uživa visoku razinu institucionalne potpore, stručnosti, kvalitete izričaja i prepoznatljivosti te se kontinuirano koristi iznimno velikim profesionalnim i amaterskim potencijalom. Za poseban uspjeh ovog sektora zaslužne su podjednako važne kulturne organizacije i obrazovne ustanove koje vode entuzijastični glazbenici, skladatelji, znanstvenici, umjetnici i stručnjaci, ali i rad istaknutih solista koji su dio kulturnog razvoja.

Glazbena škola u Varaždinu temelj je razvoja izvrsnosti glazbenoga stvaralaštva i važan čimbenik razvoja kulturnog identiteta te međunarodne prepoznatljivosti. Varaždin nosi epitet „grad glazbe“ prvenstveno zbog svoje svjetski poznate Glazbene škole u Varaždinu koja je rasadnik mladih kvalitetnih glazbenika. Glazbena škola u Varaždinu jedna je od najstarijih i najistaknutijih odgojno – obrazovnih institucija u RH kojoj je primarna svrha aktivno sudjelovanje u kompleksnim procesima umjetničkog obrazovanja na području Grada, Varaždinske županije, ali i cijele sjeverozapadne Hrvatske. Glazbena škola u Varaždinu oduvijek je bila nositeljica umjetničkog obrazovanja i kulturnog života sjeverozapadne Hrvatske.

Kazališna djelatnost obuhvaća pripremu i organizaciju te javno izvođenje dramskih, glazbeno-scenskih, lutkarskih i drugih scenskih djela, a provode je kazališta i kazališne družine kao samostalne pravne osobe. Nositelj kazališne djelatnosti (s nacionalnim statusom) je Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu.

Programi u kulturi obuhvaćaju kulturne djelatnosti, sadržaje programe i manifestacije od interesa za Županiju. U tom smislu, u okviru ustanova, institucija kulture, amaterskih udruga i društava posebno će se poticati programi koji utječu pozitivno na intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj djece osnovnoškolskih uzrasta i srednjoškolaca koji potiču kulturno stvaralaštvo u različitim oblastima i pridonose jačanju i poticanju njihova znanja, a odraslima pomažu u obrazovanju odraslih. Županija osiguranjem sredstava u proračunu potiče muzejsku, knjižničarsku, kazališnu i arhivsku djelatnost.

2.3. Stanje u okolišu

Stanje okoliša Varaždinske županije kao prirodnog okruženja organizama i njihovih zajednica u simbiozi s čovjekom je rezultat provedbe propisa iz djelokruga zaštite okoliša.

Sukladno propisanoj nadležnosti Varaždinska županija donosi odluke, izvješća, planove, programe i druge dokumente iz područja zaštite okoliša, zaštite prirode, zaštite zraka, zaštite životinja te gospodarenja otpadom.

Vezano za zaštitu zraka, Županija je donijela Izvješće o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Varaždinske županije za razdoblje od 2015. do 2019. godine. Navedenim Izvješćem utvrđeno je stanje kvalitete zraka koje je prema rezultatima dosadašnjih mjerenja emisija u zrak, načelno i općenito zadovoljavajuća bez većih onečišćenja. Navedeno je rezultat nepostojanja teške industrije i velikih postrojenja koja vrše najveća onečišćenja zraka. Na području Županije ne postoje značajniji stacionarni izvori onečišćenja zraka koji bi svojom djelatnošću uzrokovali prekomjerna onečišćenja osim u gradovima. Preostali dio Županije može se smatrati ruralnim područjem s velikim udjelom šumskih i poljoprivrednih površina gdje je kvaliteta zraka zadovoljavajuća i uglavnom nije ugrožena osim točkastih izvora onečišćenja. Točkasta onečišćenja pojedinih tvrtki specifična su za grad Varaždin koji se zbog veličine smatra i kolektivnim

onečišćivačem pri čemu promet ima značajni udio u onečišćenju zraka. Osim Izvješća, Županija je donijela i Program zaštite zraka Varaždinske županije za razdoblje od 2020. do 2025. godine kojim su dane preporuke i smjernice za poboljšanje kakvoće zraka.

Kroz Varaždinsku županiju protječe veći broj manjih vodotoka u koje se ispuštaju nepročišćene otpadne vode iz naselja i kućanstava bez izgrađenih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Najveći broj izvorišta, vodotoka i stajačica Varaždinske županije najvećim dijelom nije pokriven programima monitoringa voda i ispituju se isključivo u slučajevima iznenadnih onečišćenja voda stoga je potrebno uspostaviti jednogodišnji ciljani monitoring svih **voda** u Varaždinskoj županiji. Od velike je važnosti za područje Varaždinske županije i provedba projekata uspostave sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Aglomeracija Varaždin, Varaždinske Toplice i Ludbreg čiji je cilj postići smanjenje onečišćenja vodotoka i podzemlja te poboljšanje kvalitete vodotoka nizvodnih korisnika, kao i očuvanje općih zdravstvenih uvjeta stanovništva te postizanje i održavanje dobrog stanja voda.

Oko 60% površine Županije čine šumske i poljoprivredne površine, građevinska područja definirana su na nešto manje od 20 % površine Županije, a preostalih 20 % zauzimaju ostala poljoprivredna tla, šume i šumsko zemljište, vodene površine i ostalo. Na rubnim dijelovima Županije nalaze se neutralna **tla** gdje je zastupljena ekstenzivna poljoprivredna proizvodnja ili je tlo bilo duže vrijeme neobrađeno. Kisela se tla nalaze na područjima intenzivne poljoprivredne proizvodnje, slabo su opskrbljena humusom, neadekvatno su gnojena mineralnim gnojivima i prekomjerno tretirana sredstvima za zaštitu bilja. Županija stoga provodi aktivnosti u okviru kojih sufinancira kemijsku analizu tla radi sprečavanja prekomjernog unosa nitrata i mineralnih gnojiva na poljoprivrednim površinama ali i očuvanje plodnosti tla te nabavu sredstava za odkiseljavanje.

Područje Varaždinske županije odlikuje se velikom **biološkom i krajobraznom raznolikošću**, što potvrđuje i relativno veliki broj zaštićenih dijelova prirode (cca 9,2% površine županije), odnosno područja ekološke mreže NATURA 2000 (cca 16% površine županije) u koju su uključena područja važna za divlje svojte i stanišne tipove (vršni dijelovi planina Ivanščice i Ravne gore, područja uz rijeke Dravu i Bednju, kao i područja značajna za ptice (područje uz rijeku Dravu i Kalničko gorje). Regionalni park Mura-Drava proglašen je na području Međimurske, Varaždinske, Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske i Osječko-baranjske županije te ima međunarodnu razinu zaštite, odnosno na području Varaždinske županije nalazi se i dio UNESCO MAB TBR rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav. U narednom razdoblju planira se zaštita jednog dijela područja Hrvatskog zagorja (područje Ivanščice, Strahinjščice i Ravne gore) u kategoriji parka prirode.

Županija osigurava sredstva za rad i djelovanje Javne ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Varaždinske županije (Javna ustanova „Priroda Varaždinske županije“) koja provodi aktivnosti na zaštiti, održavanju i promicanju zaštićenih područja Varaždinske županije. Također provodi projekte sufinancirane iz EU sredstava. Projekt DRAVA LIFE obuhvaća različite aktivnosti na području uz rijeku Dravu (područje Regionalnog parka Mura-Drava, prekograničnog UNESCO rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav te ekološke mreže NATURA 2000), dok se projekt LIFELINE MDD provodi u cilju zaštite i obnove ekološke povezanosti riječnog koridora Mura-Drava-Dunav kroz suradnju institucija koje djeluju na području planiranog pentalateralnog UNESCO prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav.

Vezano uz područje gospodarenja otpadom, Varaždinska županija osigurava sredstva za monitoring nad zatvorenim odlagalištem otpada u Knežincu Gornjem koji se odnosi na ispitivanje kvalitete zraka, vode i održavanje odlagališta. Osim sredstava za monitoring, u narednom razdoblju i dalje se planiraju sredstva za provedbu projekta Regionalnog centra za gospodarenje otpadom u Piškornici. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske Piškornica – RCGO Piškornica smatra se

projektom od strateške važnosti kojim će se osigurati primjereno zbrinjavanje otpada sa područja 110 jedinica lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske županije, za ukupno cca 570.000 stanovnika, dok se izgradnja istog planira na samom području Koprivničko-križevačke županije, u općini Koprivnički Ivanec.

Na području Varaždinske županije za proizvodnju električne energije koriste se i **obnovljivi izvori energije** (potencijal rijeke Drave), a u manjoj mjeri i sunčeva energija. Izgrađeno je nekoliko postrojenja za iskorištavanje sunčeve energije – sunčanih elektrana na zasebnim parcelama, kao i veći broj manjih sustava na krovovima zgrada. Geotermalni izvori energije na području Varaždinske županije predstavljaju značajan resurs za korištenje obnovljivih izvora energije budući da isti nemaju štetnih emisija ili drugih štetnih djelovanja po okoliš.

U cilju povećanja energetske učinkovitosti na području Varaždinske županije, provode se projekti energetske obnove javnih objekata, ponajviše obrazovnih i zdravstvenih ustanova.

Na području Varaždinske županije ističe se i energetski potencijal biomase i geotermalne energije, a za koje bi trebalo provesti detaljniju analizu. Posebno se ističu projekti na području istražnog prostora (geotermalne vode) Lunjkovec-Kutnjak, koje se većim dijelom nalazi na području Varaždinske županije. Ovlaštenik prostora je tvrtka Bukotermal d.o.o., a koja je u vlasništvu Varaždinske županije i Općine Mali Bukovec. Na području prostora se nalazi nekoliko postojećih bušotina najvjerojatnije pogodnih za iskorištavanje geotermalne vode za proizvodnju električne i toplinske energije, iskorištavanje u balneološke svrhe i dr. Također, postoji i potencijal za bušenje novih bušotina što otvara dodatne nove mogućnosti na polju proizvodnje i korištenja održive energije.

Na području Varaždinske županije postoje značajni potencijali na još nekoliko postojećih bušotina na širem području Ludbrega s temperaturama većim od 120°C koje su također pogodne za proizvodnju toplinske i električne energije. Svi navedeni izvori geotermalne vode posjeduju značajan potencijal za razvoj Varaždinske županije te je u narednom razdoblju potrebno nastaviti s aktivnostima njihovog adekvatnog korištenja u već navedene svrhe kako bi se intenzivirala upotreba održivih izvora energije OIE.

2.4. Infrastruktura i promet

Najvažniji dio prometne infrastrukture na području Varaždinske županije je **cestovna mreža**. Cestovni promet na području Varaždinske županije obuhvaća jednu autocestu, osam državnih, 70 županijskih te velik broj lokalnih cesta. Na većini državnih cesta u županiji (preko 90%) nedostaju nogostupi u naseljima te pješačko-biciklističke staze izvan naselja (odvojene od kolnika za sigurno i atraktivno pješaćenje i bicikliranje). Potrebno je stoga provesti modernizaciju uz dodavanje istih, a u skladu s ciljevima i mjerama Master plana za integrirani prijevoz putnika te Strategije za razvoj prometa Republike Hrvatske 2017.-2030.

Cestovnu je mrežu potrebno graditi i modernizirati na način da udovolji kvalitetnoj mreži javnog prijevoza uz razvoj državnih i županijskih cesta (glavnih pravaca) za adekvatan prihvata vozila javnog prijevoza, modernizaciju i gradnju autobusnih stajališta te ostale slične mjere sukladne Master planu i nacionalnoj strategiji. ŽUC Varaždinske županije obavlja djelatnosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije, i to mrežom od 939,32 kilometara javnih cesta, od čega je 442,16 kilometra županijskih, a 508,36 kilometra lokalnih cesta. Kontinuirano provodi aktivnosti izgradnje i održavanja prometnica radi povećanja sigurnosti prometa.

Za Varaždinsku županiju, jedan od najznačajnijih projekata razvoja prometne infrastrukture je izgradnja ceste Varaždin – Ivanec – Lepoglava - Krapina kojom bi se povezale Varaždinska i Krapinsko – zagorska županija. Za brzu cestu Varaždin-Ivanec-Lepoglava-Krapina tzv. Zagorsku brzu cestu izrađeno je idejno rješenje i studija o utjecaju zahvata na okoliš te je ishođeno Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš. Za dionicu Varaždin-Lepoglava izdana je lokacijska dozvola, te je u tijeku izrada tehničke dokumentacije za ishođenje građevinske dozvole.

Također je značajna Podravska magistrala (državna cesta D-2), koja prolazi uzduž Županije, od njenog najistočnijeg dijela do najzapadnijeg na graničnom prijelazu Dubrava Križovljanska. U sklopu pripreme studijske i projektne dokumentacije za Podravsku brzu cestu izrađena je građevinsko-tehnička studija i definiran je koridor kojim će proći buduća brza cesta.

Kroz područje Varaždinske županije prolazi 91,59 km **pruga**, od toga su pruge R202 Varaždin - Koprivnica i R201 Zaprešić - Čakovec pruge za regionalni promet, dok je pruga L201 Varaždin - Golubovec pruga za lokalni promet. Na svim prugama potrebna su ulaganja u modernizaciju infrastrukture. Trenutno je u postupku izrada tehničke dokumentacije za elektrifikaciju pruge Koprivnica – Čakovec. U planu je izgradnja Lepoglavske spojnice koja se planira na pravcu Čakovec – Varaždin – Lepoglava – Zabok – Zagreb. Planirana pruga će povezivati pod regiju Varaždin sa središtem funkcionalne regije Središnja Hrvatska, Zagrebom, gdje se gradnjom/obnovom pruge na relaciji Varaždin – Lepoglava – Zabok može značajno smanjiti trajanje putovanja između većih centara te funkcionalne regije. U tijeku je izrada studije izvodljivosti za modernizaciju i gradnju navedene pruge koja će omogućiti povezivanje Varaždina i Zagreba za ubrzane i međumjesne (daljinske ili InterCity) vlakove za manje od sat vremena. Istovremeno se omogućava i razvoj lokalnih prigradskih linija u tom dijelu županije, a time se stvaraju i bolji preduvjeti za razvoj integriranog prijevoza putnika na području Varaždinske županije.

U Županiji prevladava trend smanjenja obima usluga **javnog prijevoza**, stagnacija u povećanju dužina pješačkih i biciklističkih staza te povećanje putovanja automobilima, dok održivi modovi, poput željezničkog i autobusnog prijevoza stagniraju ili opadaju.

Prometni je sustav potrebno graditi i organizirati na način da se potiče pješčenje i korištenje bicikala, te korištenje javnog prijevoza umjesto automobila. U teretnom prijevozu potrebno je usmjeriti se na otpremanje robe željeznicom te što manje cestovnim prijevozom. Navedeno ne podrazumijeva zanemarivanje korištenja cestovnog prijevoza, već daljnju modernizaciju i adekvatno opremanje istog usporedno s razvojem željezničkog prijevoza kako bi se stvorili uvjeti za suvremeni prijevoz robe i ljudi korištenjem oba sustava.

Varaždinska, Međimurska i Koprivničko-križevačka županija usvojile su, 2017., Master plan za integrirani prijevoz putnika kao zajednički regionalni razvojni dokument za razvoj održive putničke mobilnosti. U planu je izrada Master plana za intermodalni prijevoz tereta za područje navedenih triju županija, a cilj je stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza.

2.5. Civilna zaštita i prilagodba na klimatske promjene

Prema podacima iz Procjene rizika od katastrofa za RH, za područje Varaždinske županije identificirana su četiri visoka i vrlo visoka rizika: potresi, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. U Procjeni rizika od velikih nesreća za područje Varaždinske županije, uz gore navedene rizike obrađuju se i poplave izazvane pucanjem brana, industrijske nesreće, klizišta, te štetni organizmi bilja, obzirom

da isti mogu prouzročiti velike materijalne štete po živote i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku.

U procjeni ugroženosti RH na području Varaždinske županije najveću opasnost predstavljaju prirodne opasnosti, ponajviše poplave. Prema karti opasnosti od poplava, najveća vjerojatnost pojavljivanja poplava u Varaždinskoj županiji postoji na prostoru inundacijskog područja rijeke Drave i na krajnjem istočnom dijelu. Uz rijeku Lonju (i nekim njenim pritocima) postoji srednja i velika opasnost od pojavljivanja poplava, dok najmanja vjerojatnost pojavljivanja poplava postoji na prostoru uz rijeku Dravu (tzv. Branjena područja).

Na području Varaždinske županije, na područjima gdje prevladava glinena komponenta u sastavu tla evidentirana su klizišta na čiju pojavu utječu iznadprosječne kišne oborine i erozivno djelovanje rijeka, potoka i bujica, ali i ljudske aktivnosti, a čije aktiviranje predstavlja ugrozu za lokalno stanovništvo, imovinu ili normalno odvijanje cestovnog prometa. Zahvate u sanaciji klizišta JLS-i većinom nisu u mogućnosti sami financirati pa trebaju pomoć šire zajednice, odnosno Županije koja u svom proračunu izdvaja sredstva za sufinanciranje projekata za sanaciju posljedica od prirodnih nepogoda na prometnicama.

Klimatske promjene odnosno ekstremni klimatski uvjeti imaju i imat će različite učinke na različite sektore te posebno jak negativni učinak na socio-ekonomski razvoj županije zbog čega je potrebno voditi računa o stanju kritične infrastrukture koja se nalazi direktno na udaru klimatskih promjena. Obzirom da se kritična infrastruktura nalazi u državnom vlasništvu, vlasništvu JLP(R)S-a, pravnih osoba u državnom vlasništvu, pravnih osoba kojih su osnivači JLP(R)S-i te u privatnom vlasništvu, EU strategija prilagodbe naglašava potrebu poduzimanja mjera na regionalnoj ili lokalnoj razini, što se prvenstveno odnosi na sustave ranih upozoravanja i obavještanja.

Kako bi se donekle spriječio negativan utjecaj ekstremnih vremenskih uvjeta u socijalnom, zdravstvenom, ekološkom i gospodarskom sektoru, potrebno je podići razinu svijesti o mogućem povećanju opasnosti od određenih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama kroz razne edukacije i informiranja građana i djelatnika pojedinih sektora (osobito zdravstvene djelatnike).

Na području Varaždinske županije djeluje 129 Dobrovoljnih vatrogasnih društava te Vatrogasna zajednica Varaždinske županije. Ostale udruge od interesa za civilnu zaštitu su radio-klubovi, Klub podvodnih aktivnosti „Drava“ Varaždin, Stanica gorske službe spašavanja Varaždin, HGSS-a, Kajak kanu klub „Matis“, te planinarska i speleološka društva. Navedene udruge zajedno s Društvom Crvenog križa Varaždinske županije i stožerima civilne zaštite na području Varaždinske županije aktivno sudjeluju u radu i unapređenju sustava civilne zaštite na području Varaždinske županije.

Kako bi sustav civilne zaštite bio što efikasniji, potrebno je unaprijediti i ojačati lokalne kapacitete koji imaju veliku odgovornost prilikom djelovanja u zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nesreća. Pod time se podrazumijeva nabava nove opreme, obuka te edukacija operativnih snaga.

Od iznimne je važnosti i poticanje uspostave regionalnog centra za zaštitu i spašavanje od ugroza koji će objединiti sve službe spašavanja i zaštite koje djeluju u Županiji. U njemu će na jednom mjestu biti objedinjene sve žurne službe, čime će njihov rad i učinak biti unaprijeđen, a ujedno će biti podignuta razina spremnosti u slučaju velikih nesreća i katastrofa.

2.6. Civilno društvo

Županija je prepoznala je potrebu da kroz svoje djelovanje doprinese jačanju civilnog društva. Osnovala je savjetodavna tijela Županijske skupštine koja svojim djelovanjem promiču i podižu razinu svijesti građana o značaju i mogućnostima društvenih promjena u društvu, svako u svom području djelovanja. Ova tijela prvenstveno promiču zaštitu ljudskih prava, prevenciju kriminaliteta, interesa mladih, zaštitu manjinskih prava, interesa umirovljenika i osoba starije životne dobi, zatim uključuju javnost u prepoznavanje kršenja ljudskih prava i koruptivnog djelovanja te je informiraju o devijantnim pojavama i poduzetim preventivnim mjerama u njihovom sprječavanju i saniranju.

U županiji djeluje 746 udruga koje pokrivaju širok spektar djelatnosti: humanitarnu, socijalnu, zdravstvenu, ekološku i sportsku djelatnost, okupljanje i zaštitu djece, mladeži i obitelji, okupljanje i zaštitu žena te udruge Domovinskog rata. Nedostaje centar koji bi okupljao sve udruge i omogućavao usluge za jačanje kapaciteta udruga i razvoj novih programa na višoj razini.

Najaktivnije udruge na području Varaždinske županije su u sportskim, kulturnim, tehničkim, zdravstvenim i socijalnim područjima. Odnos prema udrugama na svom području Županija je definirala Odlukom o financijskoj potpori udrugama od interesa za Županiju.

Županija je osnovala i dvije zaklade, Zakladu za pomoć djeci VITA i Zakladu Sveti Mihael, koje među ostalim, svojim aktivnostima, odnosno provođenjem projekata razvijaju svijest građana o udruživanju, s ciljem poticanja društvenih promjena.

Obzirom na brojnost organizacija civilnog društva na području Varaždinske županije postoji potreba za daljnjim aktivnim jačanjem uloge civilnog društva te pružanjem kontinuirane podrške za implementaciju kvalitetnog aktivizma zajednice i neformalne socijalne interakcije.

2.7. Upravljanje razvojem

Županija u svojem samoupravnom djelokrugu, u skladu sa zakonom, obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje Varaždinske županije izvan područja Grada Varaždina.

Upravljanje imovinom podrazumijeva sve sustavne i koordinirane aktivnosti kojima Županija optimalno i održivo upravlja svojom imovinom pažnjom dobrog i savjesnog gospodara. Najvažnije aktivnosti na upravljanju i održavanju nekretnina u vlasništvu Županije odnose se na stjecanje, raspolaganje, davanje u zakup, korištenje i ostvarivanje svih vlasničkih prava imovine sukladno propisima koji uređuju to područje. Imovinom Županije upravlja se i raspoložuje po načelima Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH, sukladno kojemu su donijeti Županijski akti koji reguliraju tu problematiku i to: Strategija upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Varaždinske županije, kojom su utvrđeni ciljevi, smjernice i mjere za upravljanje, korištenje i raspolaganje imovinom Županije; Odluka o ovlaštenjima, uvjetima i postupku upravljanja, korištenja i raspolaganja imovinom Varaždinske županije, kojom je zaokružen normativni okvir, za zakonito, efikasno, transparentno i predvidivo upravljanje, korištenje i raspolaganje imovinom Županije temeljem Strategije. U okviru ostvarenja strateških ciljeva upravljanja i raspolaganja imovinom Varaždinske županije poduzimaju se aktivnosti za osiguranje optimalnih prostornih uvjeta za rad tijela Županije, pravnih osoba kojih je Županija

osnivač ili vlasnik, te za koje je po posebnim propisima dužna osigurati takve uvjete, a u odnosu na dionice i poslovne udjele na stvaranje novih vrijednosti za Županiju i širu zajednicu.

Županija sve više svoje poslovanje prilagođava elektroničkom poslovanju te je važno osigurati potrebnu opremu i različite informacijske sustave čiji ispravan rad je preduvjet za kvalitetno poslovanje Županije. Raspoloživost informacijskog sustava važan je preduvjet za razvoj kompetentne, dostupne i učinkovite javne uprave dostupne svim građanima.

U okviru područja europskih poslova Županija provodi aktivnosti koje obuhvaćaju programe i projekte koje provode međunarodne organizacije: Skupština europskih regija i Institut europskih regija, aktivnosti u sklopu rada Savjeta za europske poslove (obilježavanje Europskog tjedna, međunarodna i međuregionalna suradnja, EU-info kampanja, suradnja s nevladinim organizacijama i ostalim institucijama i organizacijama), organizacije seminara i ostalih edukativno-informativnih aktivnosti, komunikacija s EU institucijama korištenjem konzultantskih usluga u Bruxellesu i provedba međunarodnih projekata. Javna ustanova za razvoj Varaždinske županije, kao regionalni koordinator Varaždinske županije, provodi projekt „Suradnja za razvoj“, sufinanciran iz Europskog fonda za regionalni razvoj, čiji je cilj kroz savjetodavnu potporu ojačati profesionalne kapacitete zaposlenika javnopravnih tijela s područja Varaždinske županije za pripremu i provedbu EU projekata.

Županija, kao osnivač Zavoda za prostorno uređenje Varaždinske županije, osigurava potrebna sredstva za obavljanje poslova prostornog uređenja za Varaždinsku županiju propisanih Zakonom o prostornom uređenju, a koji su u nadležnosti Zavoda. Zavod kontinuirano provodi aktivnosti na izradi izmjena i dopuna prostornih planova JLS-a te ažuriranje podataka za ISPU (Informacijski sustav prostornog uređenja). S ciljem ubrzanja i preciziranja dostupnosti točnih podataka odredbi prostornih planova u postupcima izdavanja akata i mišljenja iz područja prostornog planiranja, Županija osigurava sredstva za uspostavu i održavanje digitalne baze i pružanje mrežnih geoinformacijskih usluga GIS portala.

Povećanje efikasnosti upravljanja razvojem uvjetovano je daljnjim procesom decentralizacije i restrukturiranjem javnog sektora što je jedna od najvažnijih reformskih mjera koju će biti potrebno provesti.

3. Popis prioriteta djelovanja

Prioritet 5.

Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

- Mjera 5.1. Unapređenje sustava civilne zaštite te sustava vatrogastva

Prioritet 6.

Stvaranje povoljnog utjecaja na okoliš i ekološki svjesne zajednice

- Mjera 6.1. Održivo upravljanje prirodnim resursima
- Mjera 6.2. Očuvanje i održivo upravljanje ekosustavima, prirodnim dobrima i bioraznolikošću
- Mjera 6.3. Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE

Prioritet 7.

Jačanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora

- Mjera 7.1. Potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava
- Mjera 7.2. Poticanje poljoprivredne proizvodnje kroz zaštitu tradicionalnih proizvoda na ruralnom području

Prioritet 8.

Povećanje prometne dostupnosti i mobilnosti

- Mjera 8.1. Razvoj učinkovitih prometnih procesa

3.1. Prioritet 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva

Prioritet u jačanju konkurentnosti gospodarstva je industrijska transformacija gospodarstva djelatnostima više dodane vrijednosti pri čemu je jačanje gospodarstva potrebno provoditi će se kroz izgradnju poticajnog okruženja za razvoj MSP-a.

Utvrđeno je da je županijska poduzetnička potporna infrastruktura relativno dobro razvijena, te da postoji značajan broj poduzetničkih potpornih institucija, programa i aktivnosti za razvoj poslovnih subjekata u gospodarstvu, međutim još uvijek nisu zadovoljene sve potrebe poduzetnika. Navedeno ukazuje na potrebu povezivanja i unapređenja koordinacije među potpornim institucijama u upravljanju gospodarskim razvojem kao i uspostavu rizičnog fonda u financiranju poslovnih subjekata. Daljnjim razvojem programa i aktivnosti u gospodarstvu pridonijet će se povećanju konkurentnosti poduzetnika u Varaždinskoj županiji te povećanju zaposlenosti. Te aktivnosti provoditi će se usporedno s promocijom i snažnijim povezivanjem gospodarskog, civilnog i javnog sektora što će pridonijeti uspostavi konkurentnog gospodarstva temeljenog na znanju.

Varaždinsku županiju karakterizira nedovoljna prepoznatljivost na turističkom tržištu posebice na međunarodnoj razini. Međutim, Varaždinska županija obiluje prirodnim resursima i kulturnom baštinom što otvara prostor za daljnju valorizaciju turističkih znamenitosti i atrakcija. Turizam u Varaždinskoj županiji postaje sve važnija gospodarska grana te su vidljivi pomaci u povećanom interesu stanovništva za bavljenjem ruralnim turizmom i praćenju rastućih turističkih trendova. Unatrag nekoliko godina značajno se ulaže razvoj turizma što je rezultiralo proširenjem turističke ponude i podizanjem njene kvalitete te se bilježi trend povećanja broja dolazaka turista i noćenja. S ciljem brendiranja ruralnog i autohtonog smještaja na području Varaždinske županije, kreiran je jedinstveni katalog nositelja standarda „Kuće za odmor s pričom“ čime je ovaj segment smještajne ponude postao prepoznatljiv na domaćem i stranom tržištu. U okviru ovog prioriteta će se stoga nastaviti poticati razvoj visokokvalitetnog privatnog smještaja te brendiranje lokalnih proizvođača autohtone ponude županije. Cikloturizam je prepoznat kao važan faktor u razvoju kontinentalnog turizma te činjenica da je ekološko visokovrijedan prostor jedan od strateških resursa turizma Varaždinske županije poticat će se daljnji razvoj outdoor turizma s naglaskom na cikloturizam koji će postati generator zapošljavanja, razvoja malog poduzetništva, ali i ukupnog gospodarskog razvoja ovog područja.

Zbog nedovoljnog interesa javnosti za kulturu i kulturnu baštinu postoji potreba za poticanjem stanovništva za sudjelovanjem u kulturnim i kreativnim djelatnostima te osnaživanjem kulturnog identiteta Županije. Nastojati će se osnažiti kapaciteti za razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti, sudjelovanje u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu, očuvanju bogatih kulturnih potencijala koji pridonose razvoju i prepoznatljivosti kulturnog identiteta Županije te razvoju infrastrukture za potporu kulturnih aktivnosti. Također, stvorit će se uvjeti za unapređenje rada ustanova u kulturi, jačanje udruga i korištenje kulturnih i kreativnih sadržaja u gospodarske svrhe.

3.2. Prioritet 2. Povećanje kvalitete, učinkovitosti i relevantnosti cjelovitog sustava obrazovanja

Varaždinska županija kontinuirano ulaže u poboljšanje kvalitete uvjeta obrazovanja no potrebna su dodatna ulaganja obzirom na trenutnu opremljenost škola koja podrazumijeva postojanje informatičke opreme, opremljenost učionica i kabineta nastavnim pomagalicama i didaktičkom opremom te ostalom opremom. Kroz investicijsko održavanje školskih objekata postiže se ravnomjerni standard izgrađenosti na cijelom području Varaždinske županije, omogućava se organizacija nastave u jednoj smjeni, stvaraju se pretpostavke za obrazovanje odraslih, a izgradnjom sportskih dvorana omogućava se razvoj sporta i rekreacije. Uspostavom regionalnih centara kompetentnosti stvoriti će se prostorno-tehnički uvjeti za usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada, omogućiti suradnja i razmjene učenika i nastavnika sa sličnim centrima u RH i EU te doprinijeti smanjenju socijalne isključenosti za učenike s teškoćama i osoba u nepovoljnom položaju.

Obzirom na potrebe učenika s teškoćama u razvoju te učenika i studenata iz skupina u nepovoljnom položaju i manjina, te učenika s ruralnih udaljenih područja, u okviru ovog prioriteta planiraju se potpore kako bi što više mladih nastavilo školovanje i steklo važne obrazovne kvalifikacije potrebne za posao i karijeru. Natjecanja učenika provodit će se u svrhu poticanja stvaralaštva mladih, u sportu, glazbi te natjecanja učenika srednjih škola strukovnog obrazovanja. S ciljem popularizacije građanskog odgoja Varaždinska županija poticat će se projekti čiji je cilj učenike aktivno uključiti u rad škole i školske zajednice, pripremiti ih za život u današnjem svijetu te ih osposobiti za sudjelovanje u javnom životu bilo u školskoj zajednici ali i na lokalnoj, državnoj i globalnoj razini.

Obzirom na trenutnu stručnu osposobljenost nastave u školama uočen je potencijal za unapređenje vještina nastavnog i nenastavnog osoblja u području rada s darovitim učenicima. Daljnjim razvojem centara izvrsnosti te Europskog centra za darovite omogućit će se dijeljenje znanja, informacija, ideja i iskustava te komunikacija o radu s darovitim, talentiranim i visokomotiviranim učenicima kao i promoviranje novih europskih točaka za darovite.

3.3. Prioritet 3. Učinkovito upravljanje razvojem

Iako postoje preduvjeti za uspješnu modernu javnu upravu, kod pružanja javnih usluga Varaždinske županije kao regionalne samouprave postoji mjesta za daljnji napredak, prvenstveno uvođenjem elektroničke komunikacije i osiguranjem pristupačnosti svim građanima kako u fizičkom tako i u elektroničkom obliku. Komunikaciju između građana, javne uprave i potpornih institucija karakterizira nekoordiniranost, koja se ipak napredovanjem elektroničke komunikacije diže na višu razinu te se olakšava i ubrzava pristup javnim uslugama koje Županija pruža.

Opremanje i informatizacija upravnih odjela, ali i oslobađanje kreativnih potencijala zaposlenih kroz sustav vrednovanja važan je element za ostvarenje cilja kompetentne, dostupne i učinkovite javne uprave. Upravljanje imovinom podrazumijeva sve sustavne i koordinirane aktivnosti kojima Županija optimalno i održivo upravlja svojom imovinom pažnjom dobrog i savjesnog gospodara. Radi poboljšanja iskorištenosti i održivog upravljanja imovinom mjerama se predviđaju aktivnosti koje će pridonijeti cjelovitom, ekonomičnom, svrsishodnom i zakonitom upravljanju imovinom kojom raspolaže Varaždinska županija.

Prostor Županije bogat je prirodnom i kulturnom baštinom koje predstavljaju razvojni resurs stoga je izražena potreba za stalnim unapređenjem sustava planiranja i upravljanja prostorom. Unapređenjem sustava planiranja i upravljanja prostorom, osigurat će se uvjeti za plansko uređenje prostora u skladu s lokalnim potrebama i zahtjevima te uvjeti za revitalizaciju urbanih i ruralnih prostora.

U okviru područja europskih poslova Varaždinska županija provodi različite aktivnosti poput EU-info kampanja, organizacije edukativno-informativnih aktivnosti međunarodne i međuregionalne suradnje, bilateralne suradnje s regijama drugih država putem formalnih sporazuma o suradnji, odnosno multilateralne suradnje članstvom u međuregionalnim organizacijama, te provedbom EU projekata. Nadalje, Županija surađuje s tijelima državne uprave, kao i nevladinim organizacijama i ostalim institucijama i organizacijama, te kontinuirano komunicira s EU institucijama.

S ciljem unapređenja učinkovitosti javne uprave koja će pružati bolju kvalitetu javnih usluga planira se jačanje kapaciteta za razvojno upravljanje te povezivanje i umrežavanje dionika za bolju komunikaciju i koordinaciju te prijenos znanja i dobrih praksi za razvoj i upravljanje projektima te strateškom planiranju.

Cilj je postići uravnotežen i održiv razvoj Varaždinske županije, podići kvalitetu života i ublažavanje negativnih demografskih procesa kroz interaktivno prostorno planiranje i procjenu mogućih utjecaja.

3.4. Prioritet 4. Promicanje zdravog života i socijalnog blagostanja

Nedovoljna tjelesna aktivnost povezana je s povećanim rizikom obolijevanja. Jedan od javnozdravstvenih problema na području Varaždinske županije je i pretilost jer značajno povećava rizik od kroničnih bolesti. Ti čimbenici, imaju značajan utjecaj na opterećenje zdravstvene skrbi. Isto tako, prisutna je nedovoljna zastupljenost i promocija preventivnih zdravstvenih programa. Promoviranjem zdravog načina života, podizanjem svijesti o važnosti rekreacije te unaprjeđenjem dostupnosti sportske infrastrukture, omogućit će se zdrav i aktivan život građana.

Pojedini prostori zdravstvenih ustanova su neadekvatni s dotrajalom opremom. Mjera unaprjeđenja i modernizacije infrastrukture zdravstvenih ustanova, usmjerena je na podizanje kvalitete u sektoru zdravstva kroz poboljšanje infrastrukture i opremanje.

Nadalje, zdravstveni sustav karakterizira prevelika opterećenost zdravstvenog osoblja zbog manjka timova, odnosno liječničkog kadra kao i zbog povećane potražnje za zdravstvenom zaštitom zbog starenja stanovništva. Provedba ovog prioriteta, usmjerena je na jačanje kompetencija zdravstvenih djelatnika, proširenje usluga u ruralnim područjima i uvođenje programa za ranjive skupine.

U Varaždinskoj županiji prisutna je društvena i profesionalna isključenost ranjivih skupina. Kod navedenih skupina uočena je niska razina obrazovanja, nedostatak adekvatne zdravstvene zaštite, prisutnost obiteljskog nasilja kao i različite vrste ovisnosti. Zbog velike isključenosti iz društvene i profesionalne okoline ranjive skupine često su dovedene na rub egzistencije. Osigurat će se i pristup socijalnim uslugama važnim za smanjivanje rizika od siromaštva i ograničavanje nejednakosti koje proizlaze iz razlika u razvoju pojedinih područja, uz ujednačavanje dostupnosti socijalnih i zdravstvenih usluga i usklađivanje njihove strukture s demografskim i socijalnim osobinama stanovništva. Ulagat će se i u integraciju stanovništva suočenog s rizikom od siromaštva i isključenosti koje živi u urbanim središtima radi osiguravanja dostojne razine životnih uvjeta.

3.5. Prioritet 5. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Na području Varaždinske županije najveću opasnost potaknutu klimatskim promjenama predstavljaju poplave, kojima su ugrožena ne samo naselja već i poljoprivredne i šumske površine. Među ostalim rizicima ističu se i pojava klizišta, ali i pojave tuče i suše koje uzrokuju ozbiljne probleme i štete u poljoprivredi, ali i na pokretnoj i nepokretnoj imovini.

Planskim dokumentima su na području Županije, epidemije i pandemije identificirane kao jedan od četiri visoka i vrlo visoka rizika te predstavljaju potencijalnu ugrozu za stanovništvo, materijalna i kulturna dobra, te okoliš. Navedenim su dokumentima predviđene preventivne mjere te mjere odgovora u slučaju nastanka epidemije i pandemije s obzirom da iste mogu prouzročiti velike materijalne štete po živote i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku.

Osiguranje kvalitetnog sustava za civilnu zaštitu i prilagodbu klimatskim promjenama provoditi će se kroz aktivnosti koje uključuju jačanje lokalnih kapaciteta uključenih u zaštitu i spašavanje, jaču međusektorsku suradnju i razmjenu informacija povezanih s klimatskim promjenama, učinkovitiju upotrebu sustava ranih upozoravanja, provedbu edukacija stanovništva o važnosti utjecaja klimatskih promjena i preventivnim aktivnostima u slučaju ugroza te poticanje uspostave regionalnog centra za zaštitu i spašavanje od ugroza koji će objediniti sve službe spašavanja i zaštite koje djeluju u Županiji. Navedenim aktivnostima nastojat će se povećati otpornost i brzina odgovora na prirodne katastrofe i tehničko-tehnološke nesreće. Time će se smanjiti negativan utjecaj klimatskih promjena i moguće štete u budućnosti te doprinijeti povećanju sigurnosti stanovništva na području Županije.

3.6. Prioritet 6. Stvaranje povoljnog utjecaja na okoliš i ekološki svjesne zajednice

Kroz aktivnosti zaštite okoliša nastoji se održivo gospodariti zrakom, tlom i vodama kao prirodnim resursima kako bi se očuvalo ili unaprijedilo postojeće stanje tih ključnih prirodnih resursa te očuvanje i unaprjeđenje postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti sukladno principima održivog razvoja. Potrebno je poticati i unaprijediti aktivnosti potrebne za zaštitu okoliša, ali isto tako i mjere podizanja svijesti različitih skupina građana o njihovoj ulozi u zaštiti okoliša. Time će se dugoročno postići očuvanje i unaprjeđenje kakvoće vode, zraka i tla, održanje postojeće biološke raznolikosti te očuvanje prirodnih vrijednosti.

Nedovoljno razvijena svijest stanovništva o brizi o okolišu, nedovoljna selekcija otpada na mjestu nastanka te prisutnost divljih odlagališta otpada su definirani problemi u okolišu koji se posljedično reflektiraju na onečišćenje tla i podzemnih voda. Kroz provedbu projekta Regionalnog centra za gospodarenje otpadom u Piškornici te provedbu aktivnosti na povećanju svijesti stanovništva o važnosti odvajanja otpada omogućit će se veći napredak u području gospodarenja otpadom te ostvariti pozitivan utjecaj na očuvanje okoliša.

Obzirom na sve izraženiji štetan utjecaj neobnovljivih izvora energije te aktualan trend preorijentacije na obnovljive izvore energije koji se sve više koriste zbog svojeg povoljnog utjecaja na okoliš, razvoj OIE (vjetra, vode, sunca i biomase) ima važnu ulogu u smanjenju emisije ugljičnog dioksida (CO₂) u atmosferu, a povećanje udjela obnovljivih izvora energije povećava i energetske održivosti sustava. Upravo zbog toga, nastojat će se napraviti napredak koji se planira postići smanjenjem ovisnosti o fosilnim izvorima energije, a više se oslanjajući na vlastite resurse. Do problema dolazi zbog nedovoljne iskorištenosti potencijala za korištenje OIE te nedovoljne ekološke osviještenosti stanovništva. Ovaj prioritet usmjeren je na korištenje OIE u funkciji zaštite okoliša, odnosno na smanjenje potrošnje energije i smanjenje emisije CO₂. Poticati će se energetska učinkovitost u kućanstvima, privatnom i javnom sektoru, poticati stanovništvo na korištenje programa energetske učinkovitosti, istraživati mogućnosti korištenja alternativnih izvora energije te poticati izgradnja i razvoj sustava za proizvodnju i distribuciju energije iz obnovljivih izvora.

3.7. Prioritet 7. Jačanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora

Zbog rascjepkanih, malih i zapuštenih poljoprivrednih površina, poljoprivredna proizvodnja na području Županije je nekonkurentna i nedostatna. Problem predstavlja i odlazak stanovnika iz ruralnih područja, nedovoljna ulaganja u modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, neujednačena kvaliteta poljoprivrednih proizvoda, starosna dob nositelja OPG-a, nedovoljna promocija poljoprivrednih proizvoda te nedovoljno korištenje postojećih resursa.

Mjerama u sklopu ovog prioriteta poticat će se uređenje i okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta i osigurati učinkovito raspolaganje postojećim poljoprivrednim resursima. Poticat će se ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, ekološku poljoprivrednu proizvodnju, razvoj turističke ponude temeljene na tradicionalnim vrijednostima s ciljem očuvanja tradicionalne proizvodnje i usluga, promociju poljoprivrednih proizvoda, udruživanje proizvođača te edukaciju poljoprivrednika, posebice o dobroj poljoprivrednoj praksi u ekološkoj poljoprivredi te o očekivanim posljedicama klimatskih promjena.

Provedbom ovog prioriteta nastojat će se povećati konkurentnost poljoprivredne djelatnosti, što će doprinijeti jačanju konkurentnog položaja Županije na tržištu, kao i osiguranje održivog razvoja te revitalizaciju ruralnih područja.

3.8. Prioritet 8. Povećanje prometne dostupnosti i mobilnosti

U području prometne infrastrukture jedan od većih problema predstavlja pojačani promet vozila kroz naseljena mjesta, osobito kad se radi o tranzitnom teretnom prometu, zbog čega se teži izgradnji nove mreže brzih cesta izvan naselja i gradova. S druge strane, željeznički promet se zbog lošeg infrastrukturnog stanja odvija malim brzinama koje automatski utječu i na kvalitetu prijevoza. U javnom cestovnom prijevozu putnika postoji trend ukidanja autobusnih linija, što dovodi do nedovoljne povezanosti središta s rubnim dijelovima Županije zbog vrlo malog broja ili čak nepostojanja autobusnih linija te nedostupnosti javnog prijevoza lokalnom stanovništvu, kao i dotrajalosti potrebne prometne infrastrukture.

Prometni je sustav potrebno graditi i organizirati na način da se potiče pješaćenje i korištenje bicikala, te korištenje javnog prijevoza umjesto automobila. U teretnom prijevozu potrebno je usmjeriti se na otpremanje robe željeznicom i plovnim putovima, te što manje cestovnim prijevozom. Navedeno ne podrazumijeva zanemarivanje korištenja cestovnog prijevoza, već daljnju modernizaciju i adekvatno opremanje istog usporedno s razvojem željezničkog prijevoza kako bi se stvorili uvjeti za suvremeni prijevoz robe i ljudi korištenjem oba sustava.

Daljnjim unapređenjem prometne infrastrukture, posebice modernizacijom cestovne infrastrukture i omogućavanjem učinkovitijeg javnog prijevoza i prijevoza tereta osigurati će se bolja prometna povezanost Županije sa susjednim županijama, susjednim državama i Europom te povećati iskorištenost gospodarskog položaja koji će doprinijeti većoj konkurentnosti Varaždinske županije.

4. Popis mjera s ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata

Mjere definirane ovim Provedbenim programom temelje se na utvrđenim razvojnim potrebama i potencijalima Varaždinske županije, usklađene su sa vizijom razvoja te prioritetima djelovanja na regionalnoj razini, odnosno strateškim ciljevima utvrđenima u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine. Po donošenju Plana razvoja Varaždinske županije revidirat će se provedbeni program i umjesto navedenih ciljeva NRS-a 2030. unijeti odgovarajući ciljevi utvrđeni u Planu razvoja županije čime će se osigurati usklađenost mjera u provedbenom programu s ciljevima u hijerarhijski nadređenom aktom strateškog planiranja.

Svaka predviđena mjera u nastavku je opisana na način da je utvrđen doprinos ostvarenju povezanog strateškog cilja NRS 2030, rok provedbe mjere, te ključne aktivnosti bez kojih nije moguće provesti pojedinu mjeru te rok za njihovu provedbu. Također, za svaku su mjeru utvrđeni pokazatelji rezultata u svrhu praćenja napretka u provedbi mjere, a utvrđeni su na način da su odabrani pokazatelji kojima se mjere ključne aktivnosti mjere.

4.1. Mjera 1.1. Održivi i inovativan razvoj turizma

Naziv mjere	Održivi i inovativan razvoj turizma				
Opis mjere	Svrha mjere je stvaranje uvjeta za unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turizma i turističkih proizvoda stoga se radi unapređenja kvalitete turističkih usluga kao i povećanja smještajnih kapaciteta, provode aktivnosti za pružanje bespovratne potpore uređenja i opremanja turističkih objekata. Daljnji razvoj turističke infrastrukture, izgradnja i uređenje dodatnih turističkih sadržaja, poboljšanje kvalitete usluga u turizmu, valorizacija i turistička prezentacija kulturne i prirodne baštine omogućit će stvaranje atraktivne turističke destinacije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Turistička valorizacija i prezentacije kulturne i prirodne baštine				2023. godina
	Podizanje kvalitete turističkih usluga i povećanje smještajnih kapaciteta				2025. godina
	Izgradnja i uređenje turističke infrastrukture				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj turističkih projekata	120	120	120	120	120
Kilometar uređenih biciklističkih staza	7	7	10	10	10

4.2. Mjera 1.2. Razvoj gospodarstva

Naziv mjere	Razvoj gospodarstva				
Opis mjere	Cilj mjere je gospodarski rast koji će se generirati povezivanjem sa JLS-ima, objedinjavanjem poslovnih zona i interakcijom uvjeta poslovanja i poduzetničkog okruženja, uz kreiranje Rizičnog fonda za poduzetnike na razini Županije, u što će biti uključene i JLS. Provedba programa razvoja gospodarstva u sklopu mjere podrazumijeva izradu gospodarskih projekata, pomoć gradovima i općinama kod realizacije njihovih projekata, potporu trgovačkim društvima i poduzetnicima u malom gospodarstvu u realizaciji njihovih aktivnosti te donacije udrugama s ciljem promocije poduzetništva i obrtništva te poticanja zapošljavanja na području Varaždinske županije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Programi razvoja gospodarstva				2025. godina
	Potpore obrtnicima i poduzetnicima				2022. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj korisnika kredita	35	21	23	23	23

4.3. Mjera 1.3. Poticanje razvoja kulture

Naziv mjere	Poticanje razvoja kulture				
Opis mjere	Mjera obuhvaća poticanje razvoja kulturnih djelatnosti, sadržaja, programa i manifestacija od interesa za Varaždinsku županiju. U okviru ustanova, institucija kulture, amaterskih udruga i društava posebno će se poticati programi koji utječu pozitivno na intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj djece osnovnoškolskih uzrasta i srednjoškolaca, te potiču kulturno stvaralaštvo u različitim područjima i pridonose jačanju znanja i vještina djece, mladih i odraslih. Dodatno ovim se aktivnostima pridonosi očuvanju bogate i raznolike tradicijske kulture Varaždinske županije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Poticanje rada ustanova u kulturi				2025. godina
	Poticanje rada udruga u kulturi i zajednice kulturno-umjetničkih udruga				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj KUD-ova	45	45	45	45	45

4.4. Mjera 2.1. Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja

Naziv mjere	Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja				
Opis mjere	Svrha mjere je unapređenje i podizanje kvalitete odgojno obrazovnog sustava poboljšanjem infrastrukturnih uvjeta koji će omogućiti uvođenje kreativnih i inovativnih metoda učenja u sve odgojno-obrazovne ustanove na području Varaždinske županije. Ulaganjem u izgradnju školskih objekata postiže se ravnomjerni pedagoški standard izgrađenosti na cijelom području Varaždinske županije, omogućava se organizacija nastave u jednoj smjeni te se stvaraju pretpostavke za obrazovanje odraslih. Izgradnjom i opremanjem regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju stvoriti će se prostorno-tehnički uvjeti za usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada, omogućiti suradnja i razmjene učenika i nastavnika sa sličnim centrima u RH i EU te doprinijeti smanjenju socijalne isključenosti za učenike s teškoćama i osobe u nepovoljnom položaju. Uspostavom centra za darovite i centara izvrsnosti omogućava se dijeljenje znanja, informacija, ideja i iskustava te komunikacija o radu s darovitim, talentiranim i visokomotiviranim učenicima kao i procjena kandidatura za europske točke za darovite te promoviranje novih europskih točaka za darovite. Osim toga uvest će se novi formalni i neformalni programi obrazovanja odraslih i programi koji će se baviti usko specijaliziranim usavršavanjima iz drugih područja od izuzetne važnosti za obrazovni sustav Varaždinske županije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Ulaganje u izgradnju i održavanje školskih objekata				2025. godina
	Unapređenje strukovnog obrazovanja				2025. godina
	Poticanje rada obrazovnih i znanstvenih ustanova				2025. godina
	Jačanje i promicanje učenja temeljenog na izvrsnosti				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj institucija i ustanova promoviranih u Europske točke za darovite	41	50	55	60	60
Izrađena projektna dokumentacija za izgradnju školskih prostora	1	2	2	2	2
Broj srednjih škola s postignutim uvjetima državnog pedagoškog standarda	12	12	13	13	13

4.5. Mjera 2.2. Razvoj cjelovite potpore za djecu i učenike

Naziv mjere	Razvoj cjelovite potpore za djecu i učenike				
Opis mjere	Svrha mjere je podizanje razine obrazovanja i omogućavanje jednakih mogućnosti za obrazovanje te osiguranje uvjeta za unaprjeđenje njihovih obrazovnih postignuća, uspješniju socijalizaciju i emocionalno funkcioniranje. Zbog neujednačenih socijalno-ekonomskih uvjeta života stanovništva, mjerom će se podržavati provođenje projekata i aktivnosti kojima se omogućava prehrana u školi svim učenicima, zatim pomoć učenicima s teškoćama u razvoju te cjelodnevni boravak učenicima osnovnih škola. Kroz dodjeljivanje naknada i pomoći učenicima i studentima te financiranjem prijevoza dodatno se podiže razina obrazovanja te se omogućuje školovanje svima koji žele nastaviti svoje školovanje. Natjecanja učenika provode se u svrhu poticanja stvaralaštva mladih u 30 predmetnih područja, u sportu, glazbi. Dodatno, potiču se programi udruga i zajednica udruga kojima je cilj osigurati učenicima dodatna znanja i vještine iz sadržaja koji nisu obuhvaćeni redovnim nastavnim programom.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Programi za poticanje usvajanja dodatnih znanja i vještina				2025. godina
	Pružanje potpore učenicima s teškoćama u razvoju u nastavi				2025. godina
	Osiguranje prehrane i produženog boravka učenika				2025. godina
	Naknade i pomoći učenicima i studentima				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Postotak uključenosti učenika s poteškoćama u razvoju u redovnu nastavu	98%	100%	100%	100%	100%
Korisnici sufinanciranih troškova prijevoza – učenici srednjih škola	5200	5250	5250	5300	5300
Dodijeljene stipendije učenicima i studentima	69	80	80	80	80

4.6. Mjera 3.1. Unapređenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) samouprave

Naziv mjere	Unapređenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) samouprave				
Opis mjere	Svrha mjere je informatizacijom te pružanjem pristupačnih usluga građanima Županije uspostaviti učinkovitu javnu upravu kako bi se postiglo veće povjerenje građana u sustav te što bolja umreženost između građana, javnih službenika i uprave. Održivim upravljanjem i imovinom poticat će se razvoj gospodarstva, a samim time doprinosti će se boljoj kvaliteti života svih građana. Navedenim aktivnostima omogućiti će se održivost koja je važna za život i rad postojećih i budućih naraštaja. Unaprjeđenjem sustava planiranja i upravljanja prostorom stvoriti će se uvjeti za plansko uređenje prostora u skladu s lokalnim potrebama i zahtjevima te uvjeti za revitalizaciju urbanih i ruralnih prostora kako bi se podigla razina kvalitete života te kako bi se ublažili negativni demografski procesi. Ulaskom u novu financijsku perspektivu EU te ostvarivanjem većih mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova stvaraju se nove prilike za sufinanciranje novih projekata od značaja za Županiju. Uspostavom dobrih regionalnih i međunarodnih odnosa, praćenjem i usklađivanjem regionalnih i međunarodnih politika razvoja te razvojem suradnje na svim područjima od interesa za Županiju očekuje se povećanje prepoznatljivosti i konkurentnosti Županije na korist svih građana.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Aktivnosti i programi predstavničkog i izvršnog tijela				2025. godina
	Javna uprava i administracija				2025. godina
	Upravljanje imovinom, opremanje i informatizacija				2025. godina
	Međunarodna suradnja, priprema i provedba projekata				2025. godina
	Prostorno uređenje				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj izvještaja o provedbi strateških dokumenata	0	2	2	2	2
Broj provedenih projekata za financiranje iz Europskih strukturnih fondova	14	19	25	35	40

4.7. Mjera 4.1. Promicanje zdravlja i aktivnog života kroz sport

Naziv mjere	Promicanje zdravlja i aktivnog života kroz sport				
Opis mjere	Svrha mjere je poticati, promovirati i potpomagati športsko-rekreacijske aktivnosti kod djece, mladeži, umirovljenika, osoba s posebnim potrebama, branitelja i dragovoljaca Domovinskog rata u svrhu zdravog razvoja i zdravog načina života. Organizacijom športskih događanja te sufinanciranjem športskih klubova i udruga nastojat će se povećati zainteresiranost stanovništva za sport te potaknuti njihova snažnija uključenost u društveni život lokalne zajednice.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Poticanje i promicanje športskih aktivnosti djece i mladeži				2025. godina
	Potpore sportskim klubovima i udrugama iz područja sporta				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj ekipa na županijskim sportskim natjecanjima	50	50	50	50	50
Broj klubova čiji rad se sufinancira preko Zajednice sportova Varaždinske županije	60	65	65	65	65

4.8. Mjera 4.2. Unapređenje i modernizacija infrastrukture zdravstvenih ustanova

Naziv mjere	Unapređenje i modernizacija infrastrukture zdravstvenih ustanova				
Opis mjere	Svrha mjere je postići veću kvalitetu života stanovništva kroz pružanje kvalitetnih usluga u zdravstvu. Kvalitetna zdravstvena zaštita i zdrav način života omogućiti će smanjenje pojave kroničnih bolesti, smanjiti će se stope obolijevanja i smrtnosti stanovništva. Ulaganjem u zdravstvene objekte, nabavu opreme i rad javnih ustanova u zdravstvu omogućiti će se kvalitetno pružanje zdravstvenih usluga u svim dijelovima Županije, podizanje standarda u zdravstvenoj zaštiti te poboljšanje zdravstvene slike stanovnika Županije, a ujedno će se zdravstvenim djelatnicima omogućiti bolji uvjeti za rad.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Tekuće i investicijsko održavanje, nabava opreme i dodatna ulaganja u zdravstvene objekte				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj objekata zdravstvenih ustanova u kojima je povećana kvaliteta pružanja usluga i uvjeti rada	4	15	17	22	35

4.9. Mjera 4.3. Modernizacija i povezivanje zdravstvenih usluga te jačanje ljudskih kapaciteta u zdravstvu

Naziv mjere	Modernizacija i povezivanje zdravstvenih usluga te jačanje ljudskih kapaciteta u zdravstvu				
Opis mjere	Svrha mjere je kontinuiranim provođenjem preventivnih i edukacijskih programa, sufinanciranjem rada sektorskih ambulanti te Centra za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnika pobuditi svijest o važnosti zdravlja odnosno prevencije bolesti. U cilju zadržavanja medicinskog i nemedicinskog osoblja na području Varaždinske županije poticat će se njihovo usavršavanje u okviru medicinskih ustanova te subvencioniranje stambenih kredita. S ciljem prevencije bolesti, zaštite zdravlja i poboljšanja kvalitete života, smanjenja opasnosti za zdravlje i unaprjeđenja zdravlja, procjene rizika od širenja i pojavnosti zaraznih bolesti te utvrđivanja uzroka smrti stanovništva Varaždinske županije provodit će se aktivnosti zdravstvene ekologije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Jačanje stručnih kadrova u zdravstvu				2025. godina
	Organizacija i osiguranje dostupnosti zdravstvenih usluga i programa				2025. godina
	Unapređenje javnozdravstvenih aktivnosti radi suzbijanja zaraznih i nezaraznih bolesti				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj sektorskih ambulnata	5	5	5	5	5
Broj evidentiranih ovisnika-konzumenata u ZZJZ	260	260	270	275	275
Broj stomatoloških dežurstava	62	63	65	64	64
Broj doktora medicine kojima se financira specijalizacija	1	1	1	1	1

4.10. Mjera 4.4. Promicanje i integracija ranjivih skupina u društvo

Naziv mjere	Promicanje i integracija ranjivih skupina u društvo				
Opis mjere	Svrha mjere je razvoj novih i unapređenje postojećih usluga u području socijalne skrbi kojima će se osigurati veća dostupnost pružanja pomoći i usluga stanovništvu u riziku te time povećati dobrobit i kvaliteta života osoba u potrebi. Osnivanjem tijela za razvoj civilnog društva stvaraju se pretpostavke za demokratizaciju u lokalnoj zajednici, poticanje građanskog aktivizma i uvjeta za transparentan rad tijela Županije prema javnosti. Osiguravanje i dostupnost socijalnih usluga u lokalnoj zajednici kao što su usluge pučke kuhinje, socijalne samoposluge, pomoći u kući, troškovi za ogrjev kao i jednokratne novčane pomoći samcu/obitelji u potrebi, namijenjene su osobama u riziku od siromaštva, u svrhu dostupnosti onih usluga koje korisnik nije u mogućnosti osigurati svojim radom, niti su u dovoljnoj mjeri osigurana putem drugih pružatelja usluga, a ista su neophodna radi poboljšanja kvalitete života osoba u potrebi u lokalnoj zajednici. Uključivanjem marginalnih grupa putem socijalnog/društvenog poduzetništva, omogućuje se provedba mjera i aktivnosti zapošljavanja osoba srednje životne dobi, teže zapošljivih osoba i osoba s invaliditetom, a sa ciljem podizanja općeg standarda pojedinca i suzbijanje siromaštva. Programom izvaninstitucionalne skrbi osoba treće životne dobi izbjeći će se prerana institucionalizacija, odnosno smještaj korisnika u domove za starije osobe, a samim time poboljšati će se kvalitete života osobama koje žele i dalje ostati živjeti u svojoj zajednici.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Podrška organizacijama civilnog društva, nacionalnim manjinama i braniteljima				2025. godina
	Poticanje rada ustanova u području socijalne skrbi				2025. godina
	Programi pomoći pripadnicima ranjivih skupina				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Osiguranje sredstava za troškove ogrjeva korisnicima ZMN (broj korisnika)	870	870	850	830	830
Broj korisnika usluga Programa u kući	158	160	180	185	185

4.11. Mjera 5.1. Unapređenje sustava civilne zaštite te sustava vatrogastva

Naziv mjere	Unapređenje sustava civilne zaštite te sustava vatrogastva				
Opis mjere	<p>Svrha ove mjere je unapređenje sustava zaštite i spašavanje građana, materijalnih i dugih dobara u katastrofama i većim nesrećama. Mjera doprinosi povećanju, unapređenju osposobljenosti i razvoju operativnih snaga za reagiranje u katastrofama i nesrećama te podizanju razine svijesti građana kao sudionika sustava zaštite i spašavanja.</p> <p>Provedba mjere omogućit će ustrojavanje modernog sustava zaštite i spašavanja koji će svim raspoloživim resursima biti sposoban odgovoriti potrebama u zaštiti ljudi, dobara i okoliša u ugrozama, brzu reakciju na ugroze kroz unaprijeđen sustav komunikacije i uspostave jasne procedure djelovanja u slučaju nastanka incidentnih situacija, sanaciju i smanjenje štete kao posljedice elementarnih nepogoda i ostalih kriznih stanja što u konačnosti dovodi do povećanja sigurnosti lokalnog stanovništva.</p>				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Jačanje kompetencija operativnih snaga civilne zaštite				2023. godina
	Umrežavanje i usklađivanje sustava za rano upozoravanje				2025. godina
	Uspostava regionalnog centra civilne zaštite				2025. godina
	Sufinanciranje djelatnosti vatrogasnih zajednica				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj osposobljenih pripadnika civilne zaštite, vatrogasnih zajednica i JLS-a	40	40	40	40	40
Regionalni centar civilne zaštite	1	1	1	1	1

4.12. Mjera 6.1. Održivo upravljanje prirodnim resursima

Naziv mjere	Održivo upravljanje prirodnim resursima				
Opis mjere	Svrha mjere je očuvanje, zaštita i održivo korištenje prirodnih resursa - vode, tla i zraka, što doprinosi održivom gospodarskom razvoju. Aktivnosti provedbe mjere usmjerene su na unapređenje sustava gospodarenja otpadom te održivo gospodarenje zrakom i tlom kao važnim prirodnim resursima čime će se doprinijeti dugotrajnom očuvanju i zaštiti okoliša. Mjerom će se poticati aktivnosti potrebne za zaštitu okoliša, ali isto tako i mjere podizanja svijesti različitih skupina građana o njihovoj ulozi u zaštiti okoliša.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Monitoring i održavanje odlagališta otpada				2025. godina
	Regionalni centar za gospodarenje otpadom u Piškornici				2025. godina
	Sufinanciranje rada skloništa za životinje				2025. godina
	Aktivnosti zaštite okoliša				2025. godina
	Poticanje rada udruga iz područja zaštite prirode i okoliša				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj programa ekoloških udruga	5	5	5	5	5
Broj udomljenih životinja	200	200	200	200	200

4.13. Mjera 6.2. Očuvanje i održivo upravljanje ekosustavima, prirodnim dobrima i bioraznolikošću

Naziv mjere	Očuvanje i održivo upravljanje ekosustavima, prirodnim dobrima i bioraznolikošću				
Opis mjere	Svrha mjere je očuvati prirodnu baštinu, vrijedna staništa, rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste te spriječiti štetno ljudsko djelovanje u zaštićenim dijelovima prirode i područjima ekološke mreže. Povećat će se svijest javnosti o važnosti i značaju očuvanja prirode te biološke i krajobrazne raznolikosti. Aktivnostima zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih područja i područja ekološke mreže doprinijeti će se očuvanju okoliša, održivom korištenju prirodne baštine i prirodnih resursa te područja ekološke mreže NATURA 2000. Provedba mjere obuhvaća aktivnosti koje provodi Javna ustanova PRIRODA Varaždinske županije te aktivnosti vezane uz poticanje proglašenja parka prirode Hrvatsko zagorje.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Sufinanciranje aktivnosti JU PRIRODA Varaždinske županije				2025. godina
	Aktivnosti vezane uz poticanje proglašenja parka prirode Hrvatsko zagorje				2025. godina
	Provedba projekata zaštite prirode				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Projekti/programi uređenja, zaštite i prezentacije vezani uz zaštićena područja i područja ekološke mreže	8	8	6	6	6
Izrada planova upravljanja za područja ekološke mreže i zaštićena područja	0	0	5	0	0
Istraživanja, monitoring, inventarizacija vrsta i staništa	7	4	4	4	4
Informativno-edukativni materijali i događanja	4	8	3	3	3

4.14. Mjera 6.3. Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE

Naziv mjere	Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE				
Opis mjere	Svrha mjere je smanjenje potrošnje energije i povećanje energetske učinkovitosti na području Varaždinske županije, kao i povećanje upotrebe obnovljivih izvora energije. Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar nje nastojat će se smanjiti potrošnja energije po stanovniku, te povećati svijest građana o potrebi racionalnog korištenja energetske resursa te potrebi i prednostima korištenja obnovljivih izvora energije. Provedbom mjere doprinijet će se očuvanju okoliša i povećanju kvalitete zraka na području Varaždinske županije. Dodatno, provedba projekta istraživanja i eksploatacije geotermalnih polja doprinijet će energetskej samodostatnosti Županije i smanjenju emisije CO ₂ u proizvodnji energije.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Praćenje potrošnje energije i energetske učinkovitosti te izrada Akcijskog plana				2025. godina
	Istraživanje i eksploatacija geotermalnih polja				2022. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Izrađen plan istraživačkih radova	0	1	1	1	1

4.15. Mjera 7.1. Potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava

Naziv mjere	Potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava				
Opis mjere	Svrha mjere je unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju s ciljem povećanja konkurentnosti poljoprivrednog sektora u Županiji. Razvoj poljoprivrede je jedan od osnovnih programskih ciljeva Varaždinske županije stoga mjera obuhvaća subvencioniranje programa, projekata i mjera koje u velikoj mjeri pomažu poljoprivrednicima bilo da se radi o osnovnim ili dopunskim izvorima prihoda od poljoprivredne djelatnosti. Osim financijskih potpora za nabavu opreme, materijala, analiza i ostalih potrebnih investicija, poticat će se i održiva poljoprivredna proizvodnja kojom se želi smanjiti utrošak sredstava, resursa i energije, koji prate konvencionalnu proizvodnju čime se pozitivno utječe na očuvanje sastavnica okoliša u poljoprivrednoj proizvodnji kroz sustav održivosti. Važnu aktivnost predstavlja i zaštita i čuvanje zajedničkih lovišta te promidžba i informiranje iz područja lovstva s ciljem unapređenja i razvoja lovstva.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Poticanje poljoprivredne proizvodnje				2025. godina
	Okрупnjavanje poljoprivrednog zemljišta				2025. godina
	Razvojni poticaji u lovnom gospodarstvu				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj korisnika potpore	98	115	120	130	130
Broj OPG-a registriranih kao eko proizvođača	49	50	52	54	54

4.16. Mjera 7.2. Poticanje poljoprivredne proizvodnje kroz zaštitu tradicionalnih proizvoda na ruralnom području

Naziv mjere	Poticanje poljoprivredne proizvodnje kroz zaštitu tradicionalnih proizvoda na ruralnom području				
Opis mjere	Svrha mjere je opstanak i razvoj ruralnih područja Varaždinske županije. Provedba ove mjere usmjerena je na razvoj ruralnih područja kroz poboljšanje konkurentnost poljoprivrednog sektora. Mjera obuhvaća aktivnosti zaštite i promocije tradicionalne proizvodnja i tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga kako bi se očuvale tradicionalne vrijednosti ruralnih područja Varaždinske županije. Jačanjem robne marke bučinog ulja nastoji se promicati i unaprijediti proizvodnja bučinog ulja te povećati broj OPG-a u sustavu proizvodnja bučinog ulja. S ciljem jačanja poljoprivredne proizvodnje potiče se i udruživanje poljoprivrednika, šumovlasnika i poljoprivrednih udruga na području županije. Jačanjem i nadogradnja formalnog stečenog obrazovanja i zvanja te poticanjem suradnje sa fakultetima u cilju poboljšanja kvalitete proizvoda i života na obiteljskim i poljoprivrednim gospodarstvima doprinosi se poboljšanju kvalitete života u ruralnim područjima.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Zaštita i promocija tradicionalne proizvodnje				2025. godina
	Sufinanciranje edukacije poljoprivrednih proizvođača				2025. godina
	Poticanje proizvodnje Varaždinskog bučinog ulja				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj robnih marki poljoprivrednih proizvoda	15	15	16	17	17
Broj OPG-a proizvođača bučinog ulja	35	36	37	40	40

4.17. Mjera 8.1. Razvoj učinkovitih prometnih procesa

Naziv mjere	Razvoj učinkovitih prometnih procesa				
Opis mjere	Svrha mjere je povećanje sigurnosti prometa na županijskim i lokalnim cestama, povećanje prometne dostupnosti i razvoj mreže učinkovitog javnog prijevoza na području Varaždinske županije. Aktivnosti za provedbu mjere usmjerene su na razvoj efikasne i kvalitetne prometne infrastrukture koja omogućava dostupnost i prohodnost regije, čime će se omogućiti rast produktivnosti, olakšati i poticati mobilnost ljudi i robe te stvarati pretpostavke za uravnotežen regionalni razvoj. Sudjelovanje u projektu izrade potrebne dokumentacije u sklopu projekta Povezivanje željeznicom unutar funkcionalne regije Središnje Hrvatske – Lepoglavska spojnica kojeg vodi HŽ Infrastruktura te projektu izrade Master plana za intermodalni prijevoz tereta značajne su aktivnosti kojima se nastoji podići konkurentnost gospodarstva županije. Daljnjim aktivnostima na uspostavi integriranog prijevoza putnika omogućit će se učinkovitiji javni prijevoz za stanovnike Varaždinske županije čime se doprinosi povećanju kvalitete života.				
Rok provedbe mjere	2025. godina				
Nadređeni akt strateškog planiranja	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine				
Nadređeni akt strateškog planiranja - Strateški cilj	SC 10. Održiva mobilnost				
Ključne aktivnosti za ostvarivanje mjere:	Naziv aktivnosti				Rok provedbe
	Program rekonstrukcije i održavanja prometnica				2025. godina
	Projekt integriranog prijevoza putnika i intermodalnog prijevoza tereta				2025. godina
	Poticanje rada Savjeta za sigurnost prometa				2025. godina
Pokazatelji rezultata:	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost			
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Izrađena studija mreže autobusnih linija i autobusnih stajališta Varaždinske županije	0	2	2	2	2

5. Indikativni financijski okvir

Mjere navedene u prethodnom poglavlju u nastavku su jasno povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. Indikativni financijski okvir obuhvaća cijeli proračun Varaždinske županije jasno povezan sa svim tekućim i kapitalnim izdacima potrebnim za provedbu pojedine mjere.

Kako bi se osigurala povezanost strateškog i proračunskog planiranja, odnosno omogućili uvjeti za jasniji pregled raspoloživih proračunskih sredstava za ostvarivanje odabranih strateških ciljeva i povezanih mjera, aktivnosti i projekata, pri izradi provedbenog programa primijenjena su načela za povezivanje elemenata strateškog okvira proračunom u onoj mjeri u kojoj je to bilo moguće.

Ključnim aktivnostima koje su navedene u financijskom okviru pridodana je pripadajuća šifra i naziv aktivnosti/projekta iz proračuna Županije te je na takav način omogućen jasan uvid u financijsku vrijednost i izvore financiranja svake pojedine mjere.

Tablica 1. Indikativni financijski okvir za provedbu mjere

<i>Naziv mjere</i>	<i>Ključne aktivnosti</i>	<i>Ukupan trošak provedbe mjere</i>
1.1. Održivi i inovativan razvoj turizma	1.1.1. Turistička valorizacija i prezentacije kulturne i prirodne baštine	14.224.535,00 HRK
	1.1.2. Podizanje kvalitete turističkih usluga i povećanje smještajnih kapaciteta	
	1.1.3. Izgradnja i uređenje turističke infrastrukture	
1.2. Razvoj gospodarstva	1.2.1. Programi razvoja gospodarstva	10.034.400,00 HRK
	1.2.2. Potpore obrtnicima i poduzetnicima	
1.3. Poticanje razvoja kulture	1.3.1. Poticanje rada ustanova u kulturi	3.480.000,00 HRK
	1.3.2. Poticanje rada udruga u kulturi i zajednice kulturno-umjetničkih udruga	
2.1. Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja	2.1.1. Ulaganje u izgradnju i održavanje školskih objekata	375.289.287,00 HRK
	2.1.2. Unapređenje strukovnog obrazovanja	
	2.1.3. Poticanje rada obrazovnih i znanstvenih ustanova	
	2.1.4. Jačanje i promicanje učenja temeljenog na izvrsnosti	
2.2. Razvoj cjelovite potpore za djecu i učenike	2.2.1. Programi za poticanje usvajanja dodatnih znanja i vještina	196.646.023,00 HRK
	2.2.2. Pružanje potpore učenicima s teškoćama u razvoju u nastavi	
	2.2.3. Osiguranje prehrane i produženog boravka učenika	
	2.2.4. Naknade i pomoći učenicima i studentima	
3.1. Unapređenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) samouprave	3.1.1. Aktivnosti i programi predstavničkog i izvršnog tijela	223.294.886,00 HRK
	3.1.2. Javna uprava i administracija	
	3.1.3. Upravljanje imovinom, opremanje i informatizacija	
	3.1.4. Međunarodna suradnja, priprema i provedba projekata	
	3.1.5. Prostorno uređenje	
4.1. Promicanje zdravlja i aktivnog života kroz sport	4.1.1. Poticanje i promicanje športskih aktivnosti djece i mladeži	6.200.000,00 HRK
	4.1.2. Potpore sportskim klubovima i udrugama iz područja sporta	

4.2.	Unapređenje i modernizacija infrastrukture zdravstvenih ustanova	4.2.1. Tekuće i investicijsko održavanje, nabava opreme i dodatna ulaganja u zdravstvene objekte	110.201.378,00 HRK
4.3.	Modernizacija i povezivanje zdravstvenih usluga te jačanje ljudskih kapaciteta u zdravstvu	4.3.1. Jačanje stručnih kadrova u zdravstvu	10.364.599,00 HRK
		4.3.2. Organizacija i osiguranje dostupnosti zdravstvenih usluga i programa	
		4.3.3. Unapređenje javnozdravstvenih aktivnosti radi suzbijanja zaraznih i nezaraznih bolesti	
4.4.	Promicanje i integracija ranjivih skupina u društvo	4.4.1. Podrška organizacijama civilnog društva, nacionalnim manjinama i braniteljima	47.719.534,00 HRK
		4.4.2. Poticanje rada ustanova u području socijalne skrbi	
		4.4.3. Programi pomoći pripadnicima ranjivih skupina	
5.1.	Unapređenje sustava Civilne zaštite te sustava vatrogastva	5.1.1. Jačanje kompetencija operativnih snaga civilne zaštite	10.128.248,00 HRK
		5.1.2. Umrežavanje i usklađivanje sustava za rano upozoravanje	
		5.1.3. Uspostava regionalnog centra civilne zaštite	
		5.1.4. Sufinanciranje djelatnosti vatrogasnih zajednica	
6.1.	Održivo upravljanje prirodnim resursima	6.1.1. Monitoring i održavanje odlagališta otpada	3.506.000,00 HRK
		6.1.2. Regionalni centar za gospodarenje otpadom u Piškornici	
		6.1.3. Sufinanciranje rada skloništa za životinje	
		6.1.4. Aktivnosti zaštite okoliša	
		6.1.5. Poticanje rada udruga iz područja zaštite prirode i okoliša	
6.2.	Očuvanje i održivo upravljanje ekosustavima, prirodnim dobrima i bioraznolikošću	6.2.1. Sufinanciranje aktivnosti JU PRIRODA Varaždinske županije	2.320.355,00 HRK
		6.2.2. Aktivnosti vezane uz poticanje proglašenja parka prirode Hrvatsko zagorje	
		6.2.3. Provedba projekata zaštite prirode	
6.3.	Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE	6.3.1. Praćenje potrošnje energije i energetske učinkovitosti te izrada Akcijskog plana	12.950.000,00 HRK
		6.3.2. Istraživanje i eksploatacija geotermalnih polja	

7.1.	Potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava	7.1.1.	Poticanje poljoprivredne proizvodnje	22.372.000,00 HRK
		7.1.2.	Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	
		7.1.3.	Razvojni poticaji u lovnom gospodarstvu	
7.2.	Poticanje poljoprivredne proizvodnje kroz zaštitu tradicionalnih proizvoda na ruralnom području	7.2.1.	Zaštita i promocija tradicionalne proizvodnje	6.660.000,00 HRK
		7.2.2.	Sufinanciranje edukacije poljoprivrednih proizvođača	
		7.2.3.	Poticanje proizvodnje Varaždinskog bučinog ulja	
8.1.	Razvoj učinkovitih prometnih procesa	8.1.1.	Program rekonstrukcije i održavanja prometnica	1.700.000,00 HRK
		8.1.2.	Projekt integriranog prijevoza putnika i intermodalnog prijevoza tereta	
		8.1.3.	Poticanje rada Savjeta za sigurnost prometa	

6. Okvir za praćenje i izvještavanje

Sukladno Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/19) polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa jedinica lokalne samouprave je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz kratkoročnih akata strateškog planiranja koje nositelj izrade provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice lokalne samouprave dva puta godišnje.

Praćenje napretka u provedbi provedbenog programa JLP(R)S obuhvaća procese prikupljanja, analize i usporedbe podataka o utvrđenim pokazateljima rezultata kojima se sustavno prati napredak provedbe mjera utvrđenih u aktu strateškog planiranja.

Za praćenje provedbe i izvještavanje izvršnog tijela i Koordinacijskog tijela o napretku u provedbi biti će zadužen regionalni koordinator u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Regionalni koordinator ima važnu ulogu u praćenju uspješnosti provedbe mjera utvrđenih Provedbenim programom i uočavanu problema koji mogu uzrokovati poteškoće u postizanju zadanih ciljnih vrijednosti odabranih pokazatelja rezultata. Pri izradi polugodišnjih i godišnjih izvješća lokalni će koordinator uključiti Upravne odjele Varaždinske županije.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja prikazani su u sljedećoj tablici:

Tablica 2. Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja

<i>Vrsta akta strateškog planiranja</i>	<i>Element strateškog okvira</i>		<i>Praćenje provedbe</i>	
Provedbeni programi (JLS)	Mjere		Podatak o uspješnosti provedbe u usporedbi s unaprijed zadanim ciljnim vrijednostima pokazatelja rezultata provedbe mjere	
	Aktivnosti/ključne točke ostvarenja		Provedba aktivnosti/postizanje ključnih točaka ostvarenja (po mjesecima) u provedbi mjera	
<i>Vrsta izvješća</i>	<i>Ciklus</i>	<i>Obveznik izrade izvješća</i>	<i>Kome se podnosi</i>	<i>Rok za podnošenje</i>
Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa JLS	Polugodišnje	Regionalni koordinator	Izvršno tijelo Koordinacijsko tijelo	do 31. srpnja tekuće godine (za prethodnu godinu)
	Godišnje			do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)